

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:

celo leto skupaj naprej . . . K 60—
pol leta 30—
tri leta 15—
na mesec 5:50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 65—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 70—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica.
Upravištvu (spodaj, pritličje, levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 90.

Inzaja vnaš dan svojo, izvanredno dostojno in premišljeno.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in ceni 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin, dvakrat po 11 vin, trikrat po 10 vin. Počasno (enak prostor) 30 vin, parte in ankvele (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih inzeracijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročilno varno po pošti. Na samo plačane naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna Tiskarna“ telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hoči ponj:

celo leto naprej K 58— | četrta leta naprej K 15—
pol leta 29— | na mesec K 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v L. nadst. levo), telefon št. 34

Vlada naj ljudstvo.

Ljubljana, 13. febr.

Glede deželne zbornice nismo vse stranke popolnoma istega mnenja, pač pa smo vse stranke jedine v tem, da se mora brez odloga sklicati Državno Veče in da mora tudi v domači samoupravi vladati ljudstvo. Začasna ustava, ki so jo včeraj objavile „Zvonice novine“, nas še bolj utrjuje v mnenju, da je državni zbor najnujnejši in da se bodo vsi naši zastopniki skupno z vsemi drugimi zastopniki našega troedinega naroda morali sporazumeti o tem, kaj spada pod centralno in kaj pod samoupravo. Mislimo, da je takšna določitev temeljna za red in uspešno delo. Mnenja smo bili, da mora Državno Veče določiti kompetenco lokalnih, to je deželnih svetov, ker vendar ne gre, da bi se sestale na vseh koncih države korporacije, ki bi si prisvajale in vršile celo takšne zakonodajne pravice, kakor so jih imeli v Avstriji deželni zbori. Da bi se to ne moglo nazvati samouprava, marveč separatizem, in da bi takšen separatizem značilno resno opasnost za narodno jedinstvo in za konsolidiranje mlade naše države, je jasno in debata o tem najbrže sploh nepotrebna, ako navdaja res vse stranke želja, da se država utrdi in ako ne obstoje nikakršne skrite težnje za lokalno politično premoč. Mi, to je jugoslovanska demokratska stranka, nikakor nismo proti vladni ljudstva, nasprotno, mi jo zahtevamo, mi jo imamo v programu in mi jo hočemo tudi uresničiti do najskrajnejših konsekvenc toliko v centralni vladi, kolikor v samoupravi. Baš iz tega razloga pa smo odločno proti takšne vrste zastopstvu, ki bi ohranjalo stare kompetence in v svojih posledicah preprečilo, da se samouprava izvrši do najnižje upravne jedinice. Samo po sebi umevno in potrebno se nam zdi, da ljudstvo nadzira tudi deželne in zemaljske vlade, dokler obstajajo. Po našem mnenju bi se taka kontrola že bila lahko uvedla mnogo prej. Deželna vlada naj bi bila že pred mesecem ali dvema povabila na posvetovanje ljudske zastopnike, določene za pokrajinski svet. O starem deželnem zboru itak ne more biti govora. Najenostavnejše bi bilo pritegniti ta svet deželni vladi pod imenom Narodnega sveta. Pokrajinski oblasti odnosno zborov začasno ustava sploh ne pozna, marveč samo občine, okraje in okrožja. Okrožje je po tej ustavi najvišja samoupravna jedinica. Ta ureditev daje ljudstvo mnogo večjo moč in vpliv, nego doslej in mnogo večjo nego je to pri deželnih zborih v starem pomenu besede sploh mogoče. Doslej je ljudstvo prišlo neposredno do besede k večjemu v občinskih zastopih, slej pa so zastopali svoje interese tudi v okrajnih in okrožnih. Kdor se spomni na popolno nesposobnost prejšnjih deželnih zborov in kdor res želi, da pridejo do besede široki sloji delavskega in kmečkega ljudstva in vse druge interesne skupine, mora samo pozdraviti, da hoče ureditev po okrožjih pritegniti vse ljudstvo direktno k vladi in upravljanju svojih zadev.

Le dokler državni zbor začasne ustave ne sprejme na znanje in dokler ureditev okrožij tehnično ni mogoča, t. j. dokler morajo še obstojati deželne vlade, da likvidirajo staro avstrijsko pokrajinsko upravo, tako dolgo so deželni sveti potrebni, da v njih zastopniki strank in s tem celega naroda kontrolirajo kot posvetovalni organi postopanje deželne vlade in da pomagajo pri hitrem prehodu iz stare nedemokratske v novo demokratsko državno in upravno uredbo. Le urno izvedimo vladno ljudstva v občini in okrožjih, pa bodo zahteve po deželnih zborih odpadle že zato, ker je okrožna uprava mnogo bolj ljudska in mnogo bolj demokratska. Vseled tega je sedaj najpotrebnejše sklicanje Državnega Veča in določitev raznih kompetenc, na to pa takojšnje sklicanje Narodnega sveta, ki naj z deželno vlado sodeluje pri likvidaciji starih avstrijskih pokrajin in upravnega sistema, ki pa ne sme nikdar pod krinko demokracizma postati orodje za razbijanje državnega in narodnega jedinstva in uvedba, ki bi pravo demokratsko upravo ovirala, ne pa pospeševala.

Naše zahteve pred mirovno konferenco.

(Posebno poročilo „Slov. Naroda“.)

Pariz, 2. februarja.

V Parizu se kuje usoda sveta za bodoče generacije. Razprave preliminarne mirovne konference so v polnem teku in kadar se odprejo vrata za bivešne srednjeevropske zaveznike, bo delo že izvršeno in plenarna mirovna konferenca ne bo nič drugega, nego nekaka zaključna razprava v svrhu razglasitve razsodbe.

Povedano bodi kar naprej: oni optimisti, ki so pričakovali, da bodo po končani svetovni borbi se zbrali vsi narodi, da kot enakovredni člani svetovne človeške rodbine po načelih pravičnosti, samoodločbe in čiste demokracije na novo uredijo svet, so bridko razočarani. Velike sile Antante so si prilastile vlogo sodnikov in kar one skleno, to velja. Mali narodi, med njimi tudi naš, so odvisni od interesov, katere smatrajo Antantine veseliše za nedotakljive.

Naše kraljestvo se ni priznalo. To dejstvo nas ne vznemirja mnogo, ker vemo, da nam je priznanje sigurno. Če pa nam, kako malo velja, ima pravica, ako se enemu izmed velikih ne dopada. Amerika, Francija in Anglija bi nas bile prvi dan priznale, da ni protestirala Italija, katere hote priznanje zlorabiti kot politično presio v sporu za veljavo londonske pogodbe. Ta nesrečna pogodba je največja ovira brze in ugodne rešitve našega vprašanja. Londonska pogodba spada med t. j. dogovore vojnega časa. Sklenjena je bila proti eni najzvestejši in najpoštenjši vladavini, proti tedanji Srbiji in v razmerah, ki so se od takrat korenito spremenile. Politiki in državniški so si jedini v tem, da nima londonska pogodba nobene podlage več. Antantni državniški sami so jo v raznih svojih izjavah opetovano desavuirali. Srbija je proti njej protestirala, Amerika je nikdar ni priznala. Navzlic vsemu temu obstoji ta nesrečni dokument in Italija vztraja pri njem, kakor Shylok pri svojem popirju. Povedati smem, da Francija in Anglija doslej še nista preklicali svojih podpisov in da izjavljate, da tega storiti ne morete. Tako nam preti nevarnost, da pride naš spor z Italijo pred sodnike, ki so se že v naprej obvezali, da bodo izrekli za nas neugodno razsodbo.

Naši delegati stojijo kar morejo, da preprečijo velike sile Antante o naših pravicah. Opetovano so konferirali z vodilnimi francoskimi, angleškimi, ameriškimi in italijanskimi ter jim predložili vse dokaze, ki pričajo, da so Italijanci pretenzije izliva gola nasilnega imperijalizma. Gotovo je, da naši argumenti delujejo, sigurno so danes vse velesile Antante prepričane, da je pravica povsem na naši strani — navzlic temu pa pozitivnega uspeha ni.

Wilson postaja v teh razmerah naše edino upanje. Iz povsem zanesljivega vira izveva, da je pripravljen prevzeti vlogo razsodnika v našem sporu z Italijo. Ali se naj nani obrnemo? Od vsega začetka smo rekli, da ne priznamo tam, kjer gre za čisti naš nacionalni teritorij nobene arbitraže, da ne dopuščamo nikomur soditi o tem, kar je po božji in človeški pravici naše. To načelno stališče zapustimo v trenutku, ko pokličemo Wilsona, naj bo de sodnik med nami in Italijani. Ako bi se dalo v politiki dosežati vspehe zgolj z načeli, ako bi veljala zgolj le pravica, potem bi morali vsako misel, da naj kdorkoli sodi o tem, ali je Gorica, Dalmacija naša, ogorčeno odklanjati. Zato, da se nahajamo v povsem drugem položaju. Stojimo namreč, kakor sem že zgoraj označil pred alternativo, da odločilo o našem sporu z Italijo pristanska avtoriteta londonskih kompacišcentov, ki imajo v predkonferenci odločilno besedo, ali pa mož, katerega načela nam dajejo garancijo, da bo sodil kolikor toliko objektivno in ki že s tem, da prevzame razsodišče, razbije veljavnost londonske pogodbe.

Razumljivo je tedaj, da naša mirovna delegacija nagiba vedno bolj misli, da se moramo zateči k Wilsonu ter se podvrčati njegovi sodbi. Seveda treba za ta slučaj vse storiti, da bo mogel ameriški predsednik izreči res objektivno sodbo. To mu bo mogoče le tedaj, če se predsednik Wilson ne zanese na to, kar se mu od ene ali druge strani

pove in reče, temveč ako pusti, da si nasprotnika stopita javno nasproti ter vsak za svoje zahteve prineseta svoje dokaze in argumente. Take kontraktorične razprave, kjer treba za vsako trditev dokazov, za vsako zahtevo argumentov pred očmi nasprotnika zamega, se nam ni prav nič bati, in edino le po taki razpravi bo mogel Wilson izreči pravično sodbo. Če bo ta sodba pravična, potem se ne bo mogla glasiti drugače kakor v prilogi jugoslovanom.

Nahajamo se v kritičnem položaju. Treba nam je hladne krvi in silno trezne glave. Upajmo, da izplovemo iz opasnega vrtinca tako, kakor zahtevamo naši veliki narodni interesi. Zaupajmo, da bo naša mirovna delegacija storila vse, da brani do zadnjega našo pravično narodno stvar.

*

Odkar nam je bil ta dopis poslan, se je položaj v Parizu bistveno izpremenil in nas je Amerika priznala ter se istočasno izjavila za sporazum med narodi radi mej, torej proti londonski pogodbi. Vendar pa članek dobro karakterizira izredno opasni položaj, v katerem smo se nahajali. Ta opasnost je vsled koraka Amerike sicer omiljena, a ne še odpravljena.

Na straži!

Pričetkom lanskega leta, menda dne 13. januarja 1918, je znana berlinska „Vossische Zeitung“ prinesla daljši članek, v katerem razmotriva možnost preureditve bivše Avstro-Ogrske v smislu nemško-madžarsko-poljskega ali pa nemško-madžarsko-jugoslovanskega trilateralizma. Prvi je za Nemčijo nesprejemljiv, drugi pa sprejemljiv, ako Slovenci ostanejo izven jugoslavije. Pribehno iste ideje so vodile zadnji čas pred prevratom tudi vodilne avstrijske državniške.

Citirani članek je napisal knez Lichnowsky, bivši nemški poslanik v Londonu. Ta gospod je znan širši javnosti kot politik, ki se je protivil nemski aneksijski imperijalistični politiki kajzerja in nemških vodilnih krogov ter prišel z njimi končno v konflikt radi znane svoje brošure, v kateri je dokazal, da je Nemčija kriva vojne. Lichnowsky je pa vedno zastopal one prave interese Nemčije, ki pa seveda nikakor ne morejo biti v skladu z interesi n. pr. Francije ali Anglije, pa tudi ne Češke ali jugoslavije. Knez Lichnowsky zagovarja nemško-madžarski - jugoslovanski imperijalizem. Ako pride sedaj v katerikoli obliki do gospodarske donavske federacije, bi to ne bilo nič več in nič manj, kakor nova oblika stare Avstrije, odnosno prenos njenih nemških gospodarskih funkcij na nas.

Jasno je, da je Lichnowsky imel pred očmi dva pota nem. eksporta na iztok. Ena smer bi vodila po Donavi in češko-madžarskih - jugoslovanskih železniških zvezah na Balkan in Carigrad, druga po alpskih železnicah preko Beljaka, Maribora in Ljubljane na Trst ali Reko.

Carigradski pot je Antanta Nemčiji zatvorila. Jadranskega pota v svojem lastnem interesu ne sme nikdar odpreti, dokler nima garancij za to, da ne bo nemška industrija in trgovina mogla več izpodrinuti antantne v celi jugoiztočni Evropi, odnosno da se ne bo mogla posluževati naših sirovin. Če bi torej Gorica in Trst ali pa celo še Beljak ostali last Italije, odnosno Beljak mogoče Avstrije, otvorili Antanta s tem vsa pota do Jadrana Nemčiji in napravi Trst za največjo nemško luko, ki bi v doglednem času postala pomembnejša in iz trgovsko-političnega stališča Antanti in zlasti Franciji nevarnejša, nego Hamburg. Za vsakega poznaveca razmer je jasno, da Trst ne bo nikdar luka italijanske trgovine. Lahki bi s Trstom radi dobili ves češki, jugoslovanski, madžarski in južnonemški eksport in import pod svojo kontrolo, radi bi se pa tudi popolnoma rešili svoje dosežane industrijske odvisnosti od Antante in Amerike, zastgarali si alpski les, premog in železo ter dobili prvo mesto v celem balkanskem importu in porabljanju naših sirovin. Diši jim seveda tudi vsa ona ruda v Sloveniji in Bosni, ki čaka na eksploatacijo.

Da bi Antanta sedaj po ovinku preko italijanske zemlje delala sama

proti sebi in pomagala Nemčiji nanovo do one svetovne pozicije, ki jo je imela pred vojno, tega si niti misliti ne moremo. Saj vendar vemo, da smo baš mi več stoletij stali Nemcem na poti na njihovem pohodu na Jadran, Sredozemsko morje in Orient. Posebno v zadnjih 10 letih smo z velikanskimi žrtvami, duševnimi in materialnimi, vzdrževali to svojo postojanko proti Nemcem in Lahom in proti državi, katere član smo bili. Lahki so to ozemlje zasedli le vsled določil premirja z bivšo avstrijsko vojsko. Da bo narod, ki je doslej tako sveto stražil ob Jadranu, v lastnem interesu še naprej izvajal to nalogo lažje in uspešneje, si lahko mislimo. Oni, ki so na tem še bolj zainteresirani nego mi, in to so v prvi vrsti Francozi, so dolžni, da nas pri tem v svojem lastnem interesu kar najbolj krepko podpirajo. Vsaka misel na krivično razdelitev avstrijskih državnih dolgov mora vsled tega odpasti. Še bolj pa je v direktnem državnem interesu Francije, da nas najenergičneje podpira v naši tudi z etnografskega, geografskega in narodno-historičnega ozira v pravični borbi za jugoslovanski Trst, jugoslovansko Reko, jugoslovansko Gorico in jugoslovanski Beljak.

Neverjetna drznost.

(Sodniškim oblastim, justičnemu po-verjeništvu in odvetniški zbornici.)

Maribor, 10. svečana 1919.

Pod opr. št. C I 20/19 je vložil mariborski nemški odvetnik tožbo, ki se takole glasi:

„Jaz sem potegnil iz vodovodstva toženca tak kak njegov predlastnik gospod Ivan M. vedno to vodo in na 29. novembra z njim izrečen zjedinita pogodbi da mi tisto vodovodstvo pravico tako dolgo pristoi dokler se jaz in moje borake u gorniboče zadržam. Za te spravilnost toji pravice sem jaz plačal znesek 50 K.“

Dokaz: ta lastnoročno pisana potrdilo od toženca in moja zaslisanost.

Kiubu praviprijazna opomnost prepoveda mi toženca te vodovodstva, zato jaz po mojim z pooblastilom in A izkazanemu zastopnika predlog na crpatnost razsodbe:

Toženec je dolžen meni vodovzetnost za trajanje mojem zadržnost u moji barake v gorniboči za dovoliti in te stroške v pravilnoprir za 14 dni plačati vse tega pod uzvršo.

Maribor, 22. januarja 1919.

M. T.

Ko sem prečital ta spis, sem ostrmel. Poznam dotičnega odvetnika in vem, da sicer ne zmore posebno klasične slovensčine, da pa vendar dovolj dobro govori slovenski. To je znano tudi sodišču, ki je moža že večkrat slišalo slovensko govoriti. Popolnoma nemogoče je, da bi bil „jezik“ spisa plod odvetnikovega neznanja. To je že zato nemogoče, ker dotičnik vrši že vrsto let odvetniške posle v Mariboru, sprejema slovenske pravne spise in razpravlja s slovenskimi nasprotniki. Popolnoma izključeno je, da bi mariborski odvetnik ne vedel, da se pravi „opomnost“ in ne „opominost“, da se „pravilni stroški“ ne imenujejo „te stroške v pravilnoprir“; da „rechtsfreundlich“ ni „pravoprijazna“.

Vsakomur, ki pozna ljudi in razmere, mora biti jasno na prvi pogled, da je tak spis nad vse drzno smešenje uradnega jezika in ipso facto zasramovanje sodišča.

Ne spuščam se v podrobnejša izjavljanja. Mislim pa, da bi morala naša odvetniška zbornica takemu početju nemških „kolegov“ vendarle posvetiti nekoliko pozornosti in razmotriti vprašanje, kako se strinja tako sramotenje urada in njegovega jezika z odvetniškimi dolžnostmi in stanovsko častjo.

Cudil sem se končno, da ni sodnik, ako že ni smatral za primerno, poseči po disciplinarnih sredstvih, takega spisa vsaj enostavno zavrniti, ker je vendar pisan v nerazumljivem „jeziku“ in torej ni pripraven za redno obravnavanje. To že ni več prizanesljivost in kulanca.

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze“.

Nevarni manevri laških imperijalistov proti našemu znataju.

Poročila slovenskega prebivalstva iz zasedenega ozemlja se ob vsem navidezem nasprotovanju strinjajo do pičice v eni točki: Italijanska vlada pritiska, preganja in odstranjuje kolikor le mogoče slovenske inteligentnejše in zavednejše sloje, ki se ji ne-čejo podati, dočim se dobrih in prikupuje množici in tistim posameznikom, katere si upa pridobiti radi njihove nezanesljivosti.

Italijanska vlada hoče očitno za vse slučaje pridobiti vsaj izdaten del našega ljudstva, ki bi se naj podkupljen izjavil za Italijo in ponavljala s tem svoj manever proti beneškemu Slovincem iz leta 1866.

Najbolj jasno nam to kaže zakonski načrt tržaške italijanske vlade (decreto luogotenenziale) z dne 16. novembra 1918, št. 1750, katerega je glasom poročila v „Lavoratore“ laški državni Orlando že predložil laškemu parlamentu v odobritev.

Ta načrt določa v bistvu: Oškodovancem v zasedenem vojnim ozemlju pristojna odškodnina, in sicer načeloma:

1. za osebno škodo, katero so vsled vojnih dogodkov pretrpeli;
2. za poškodbe ali uničenje premočnin;
3. za poškodbe ali uničenje nepremičnin.

Visokost osebne odškodnine je omejena (5000—10.000 kron); odškodnina za premočnine se ravna, če ni drugih dokazov, po velikosti stanovanja, vrednosti stavbe itd. v različnih kategorijah, nepremičnine pa se postavijo kolikor mogoče v prejšnji stan, v izjemnih slučajih se plača odškodnina do polne vrednosti v gotovini, ako ne kaže nepremičnin popravljati ali vnovič sezidati.

Obsežni načrt temelji v celoti na jednostavnih pravičnih in spravljivih načelih, po katerih bi bila morala že tudi prejšnja avstrijska vlada zagotoviti povrnitev škode v vojnem ozemlju. — Dalo bi se laški vladi na tem tem načrtu le čestitati, ako bi veljal za res italijansko prebivalstvo in ne kazal za podučeno tako očito svojega nečednega namena!

Tako pa ima zakon svoje konjsko kopito, katerega niti ne prikriva. Zakon določa namreč izrečno: da postanejo te odškodnine deželni in italijanski podaniki, dočim se bode stitimi podaniki v zasedenem ozemlju postopalo tako, kakor se bode italijanska vlada dogovorila z vladami, kamor ti „stuiji podaniki“ pristojajo.

Kdor razume jezik laških imperijalistov, temu pravi ta zakon na ves glas:

Kdor se odloči v zasedenem slovenskem, hrvaškem (ali tudi nemškem) ozemlju na Goriškem, na Krasu, v Istri, v Dalmaciji ali gori na Koroškem za italijansko državljanstvo in glasuje za Italijo, ta dobi za svojo osebno in stvarno škodo lepo odškodnino, ker laški imperijalizem ne bode gledal na tisočak več ali manj.

Kdor pa hoče ostati pristaš kraljestva S. H. S. ali Nemške Avstrije, ta si naj svojo odškodnino išče kjer hoče — laška vlada vsem tem ne plača niti centezima!

To je tista imperijalistična nečedna morala, ki naj pod plaščem zakonitosti konečno vendar le užuga naše trpeče in izmučeno ljudstvo!

Ne more biti dvoma, da bode ta zakon s svojim konjskim kopitom vred sprejet. Še manj pa se more dvomiti, kako se bode ta zakon izvrševal, ako ne bode že prej zmagala za naše Primorje Wilsonova načela, na kar se seveda kar slepo zanašati ne moremo in ne smemo.

V vsaki občini, v vsakem okraju bodo laški organi ali od njih odvisni in še posebej podkupljeni funkcionarji — in kje se takih ne dobi? — začeli s predidnim bobnanjem sklicevati naše ljudi, obljubovali bodo na sploh in posameznikom odškodnino za vse skode in še polno drugih dobrot ter lovili glasove in podpise naših ljudi — za italijansko državljanstvo, pestili in pritiskali tiste, ki se bodo branili, za-

pirali in odstranjevali pa tiste, ki bi se upali glasno svariti...

Kdor je gotov, da tudi v takem položaju ne bodo dosegli laški imperijaliisti bogate žetve, zlasti v nekaterih okrajih, ta je sicer obdobju vredne jako malo previdnosti!

Treba je še pomisliti, da se je imperijalistična Italija tako strastno in globoko zajedla in zaobljubila v »svojo« julijsko Benečijo, to je v našo slovensko in hrvatsko Primorje, da bi poleg zakonitih dobrot odškodninskega zakona in njegovega pritiska gotovo še žrtvovala neštete daljne milijone laških lir za direktno podkupovanje posameznikov. In ni ga ljudstva na svetu, kjer bi se v danih enakih okoliščinah kakor obstojajo danes v Primorju vsaj posamezni deli in nezanesljivi sloji, brez vodstva in brez opore, ne dali odkriti in zapeljati v plačan fatalizem.

To je svarilo, h kateremu nehoti sili očito preteči manever laških mafijavilstov! Toliko boljše, ako se bodo izkazalo kot nepotrebno!

In protisredstva? Dosti jih je, ki se po malem že vporablja: podkup, in svarilo od moža do moža, od vasi do vasi, opozoritev na laško lokavost, ki bo z eno roko dajala, z drugo jemala, svarilo pred poznejšim gospodarskim položajem, ki bi bil za naše ljudstvo pod Italijo naravnost neznošen, previdno postopanje proti nasprotniku in pazljivo nadzorovanje nezanesljivih elementov, katere bi vendar le pred izdajstvom strašila neodoljiva sila javnega ljudskega mnjenja.

Glavno sredstvo pa je predvsem eno:

Oškodovano in trpeče primorsko ljudstvo mora dobiti — enako v laškem zakonskem načrtu — tudi od vlade S. H. S. kratko ali natančno in obvezno zagotovilo, da ga tudi vlada S. H. S. ne bodo pustila brez pomoči v škodi in revščini, marveč da bodo škodo v vojnem ozemlju primerno in pošteno poravnala.

Narodna vlada S. H. S. naj to zagotovilo izda sama ali isto preskrbi v Beogradu. — Preskrbelo se bo, da bo šlo to zagotovilo od ust do ust, od vasi do vasi po celem Primorju kakor iskro pred krasno burjo — in te iskro bodo vnele najbolj obupana srca k novemu odporu ter dvignila zubele narodne ljubezni ter narodnega poguma in odpora tako visoko, da ga ne bodo udušili še tako premeteni poskusi lokavega nasprotnika.

Ako je pripravila laška provizorična vlada za zasedene kraje odškodninski zakon, izdaj vlada S. H. S. svojim oškodovanim državljanom tega ozemlja — vsaj kratko in obvezno načelno zagotovilo, katero so do danes zastopniki pričakovali, v njih tolažbo in vzpodbudo.

To zagotovilo gre poškodovancem po vsej pravici, ob njem pa se bodo tudi razbili vsi poskusi podkupovanja primorskih množic.

Ker sta način in vsebina odredbe radi priglavitve vojne škode več škovala kot koristila, je za tako odkrito in načelno zagotovilo vzpelo nevarnim nasprotnim manevrom skrajni čas. — Ne glede na narodnostno stališče slovenskega plemena že gospodarska nevarnost morebitne laške predilske železnice (Sv. Lucija - Trbiž) visoko odtehta vse odškodninske žrtve.

Dr. D. Treo.

Kdo je kriv, da letajo stranke od hiše do hiše za stanovanja.

Vsled obče stanovanjske težave v Ljubljani odpovedal je mestni magistrat raznim nemškim strankam stanovanja: — bodisi ker niso pristojne v Ljubljani, ker jim je služba odpovedana ali ker nimajo tu nikakega opravila.

To je popolnoma v redu. Ta odpovedana stanovanja se objavljajo na magistratni deski, kjer se zbirajo ljudje v gruclah, prepisuje razne naslove, potem pa begajo po mestu od hiše do hiše. Povsod pa dobe isti odgovor: Stanovanje je že davno oddano. Tudi jaz sem bil med njimi. Ker pa se mi je čudno zdelo, da je ob 8. uri jutraj razpisano stanovanje že zdavnaj preje oddano, dočim dotična stanovanja še par dni po razpisu niso črtana z deske, sem konečno tudi vprašal gospodarje, komu je oddano stanovanje. Stanovanje treh sob s kuhinjo je najela neka gospodična, stanovanje štirih sob s kuhinjo je najel nek gospod zase in hčerko, ki nimata sploh nobenega domačega gospodinjstva, po večini stanovanj pa so najele stranke, ki že imajo v Ljubljani stanovanje; torej le radi udobnosti. Ker sem mislil, da to gotovo ni bil namen dotične navedbe za socialno skrbstvo, da bi stranke kar tja v en dan najemale nova in oddale svoja prejšnja stanovanja drugim pod roko, najbrže celo za nagrado ali mogoče tudi osebam, ki tu nimajo nobenega opravila, in ker ni mogoče, da bi gospodarji oddali stanovanje že prej, predno ga je magistrat sploh odpovedal — (odpoved se menda hkratu nabije na desko in dostavi stranki in hišnemu gospodarju) — sem šel na magistrat, kjer se mi je povedalo sledeče:

Stanovanje je pravilno oddano šele tedaj, če je dotični najem stanovanja oddal mestni magistrat. Če pa gospodar

tekem 8 dni ni pravilno oddal stanovanja, tedaj ga odda mestni magistrat sam prisilnim potom.

Magistrat pa nikakor ne bo oddal stanovanje brez nuje potrebe — ali večje stanovanje kakor ga sploh rabijo za lastno potrebo, še manj pa tistih strank, ki tukaj prebivajo ne da bi imeli kako opravilo, — posebno pa ne, če stranka v Ljubljani niti pristojna ni. Tem strankam, ki so na ta način najele stanovanje, bo magistrat stanovanje odpovedal ter jih v 14 dneh deložiral, ker so odpovedana stanovanja v prvi vrsti določena za tiste, ki nimajo nikakega stanovanja. Dobro bi torej bilo, da stranke vsakega gospodarja, katerega stanovanje še ni črtano z deske na magistratu vprašajo, komu je bilo stanovanje oddano in če ni bilo pravilno oddano, naj se to naznani mestnemu magistratu, ki bo potrebno ukrenil. Če pa se hočejo gospodarji izogniti tem vprašanjem, naj pravočasno naznani na magistratu, da je stanovanje oddano namesto, da pišejo na vrata: »Kdor zna čitati, naj čita, za stanovanje je predznamenanih že 200 strank, usmilite se in ne povprašujte zastojni«. Če je kdo usmiljen vreden, so to stranke, ki letajo v tem mrazu po stokrat zastoj od hiše do hiše. Dokler na magistrat oddaje stanovanja ne odobri in ga ne črta raz magistratne deske, toliko časa stanovanje še ni pravilno oddano. To naj si zapomni tako g. hišni gospodarji, kakor tudi tiste stranke, ki nemale stanovanje le radi tega, da potem svoja prejšnja stanovanja oddajajo pod roko. O tem v prihodnjem.

—r.

Vodne ceste kraljestva SHS.

(Dalej.)

Ugodnejšo zvezo Donave z nemškim osrednjim omrežjem vodnih cest in s Severnim — kakor tudi Litočnim morjem bi se doseglo potem namernega prekopa med Donavo in Odrom: zdolž Morave do Odra, katerega del bi se pri Preravu odcepil in se pri Pardubicah združil z Labo.

Oba imenovana dela prekopa ležita v območju Čeha - slovaške države. Nemčija bi morala dovršiti 60 km dolgi del kanala v zvezi z Oderskim prekopom do Kosela. Odra bi morala regulirati, da bi bila dostopna velebrodarstvu in dokončati srednjeevropski prekop od Odra do Visle, ozir. do Labe, Vezere in Rena s tem, da bi dožidala manjkajoči del prekopa od Hanovra do Labe.

Razdalje osrednje vodne ceste, ki bi s pomočjo prekopa med Donavo in Odrom, brez odstopa od Prerava in Pardubic, toraj samo že z zveznim kanalom Oderberg - Kosel in Hanover - Labe, nadomestile 5600 - 7500 km dolgo morsko pot od Suline do Rotterdam, Hamburga, Stettina in Gdanskega bi bile: Sulina - Rotterdam po Donavi, prekopu Donava-Odra, po Odru, prekopu Odra - Spre, srednjeevropskem prekopu in Renu = 3270 km; Sulina - Stettin = 2920 km in Sulina - Gdansk = 3290 km. Beograd bi bil potem prekopa Donava-Odra zvezan z Rotterdamom z 2469 km, s Stettinom z 1735 km in z Gdanskim z 2105 km dolgo osredno vodno cesto.

Praga bi bila z Beogradom zvezana po 1214 km dolgi, za plovbo s čolni do 700 ton sposobni vodni cesti, če bi se izdelala nameravana veja prekopa Donava - Odra od Prerava do Pardubic in Melnika (Vltava je od Prage do izliva v Labo že kanalizirana).

Potrebni stroški za ustvaritev gori navedenih prometnih vodnih cest se približno tako cenijo: za Jugoslavijo: prekopanje kataraktov pri Oršovi 38 milijonov kron; za Ogrsko: uravnava Donave do izliva Morave 40 milijonov kron; za Čeha - Slovaško državo: stroški za zidavo 282 km dolgega prekopa Donava - Odra od Dunaja do Oderberga 340 milijonov kron; stroški za 185 km dolgi prekop od Prerava, ležeč ob imenovanem kanalu, do Pardubic ob Labi 220 milijonov kron in kanaliziranje 180 km dolge srednje Labe 200 milijonov kron; za Nemčijo: naprava stičnega kanala k prekopu Donava-Odra do Kosela, začetek kanaliziranja Odra in predelava Odra do Kosela v vodno velecesto za vlačilce do 700 ton — 80 milijonov kron, regulacija odseka Labe v stiku s kanalizirano česko srednjo Labo — 20 milijonov kron, stavbni stroški odseka srednje-evropskega prekopa od Hanovra do Labe 200 milijonov kron.

Zveza med nemškim vodnim omrežjem in z vodno cesto, idočo od Severnega in Vzhodnega morja do Črnega morja, bi se najhitreje in v primeroma kratkem času naredila potem prekopa Donava-Odra od izliva Morave do Oderberga, kateri načrt je že v vseh posameznostih izdelan.

Regulacija kataraktov pri Oršovi in dokončanje regulacijskih del nad Komornom do izliva Morave bi se, s porabo vseh na razpolaganje stoječih sredstev, dovršila v šestih letih, to je v istem času, v katerem bi se dogradil prekop Donava - Odra od Dunaja do Oderberga, dalje bi v tem času tudi Nemčija dovršila stik od Oderberga do Kosela in še manjkajoči del srednjeevropskega prekopa.

Stavbni stroški najdražjega prekopa od Theben do Oderberga, za katerega so dvojnate stanične zatvornice določene, se računajo na 340 milijonov kron. Lastni stroški parnega obrata vlačilni stroški 0,7 vinarja od tonskega kilometra in kanalska pristojbina 0,9 vinar-

ja. Po teh postavkah bi kanalska tovarna pristojbina znašala približno polovico sedanje železniške tovarne pristojbine in bi pri prometu letnih 6 milijonov ton, razven pokritja vzdrževalnih, upravnih in obratnih stroškov, ki so na 10000 kron pri 1 km prekopa proračunani, donasili tri odstotno obrestovanje, torej nekako tako, kakor temeljni kapital avstrijskih državnih železnic.

V letu 1913. je znašal krajevni promet dotedaj najvažnejšega donavskega pristanišča v Budimpešti 61 milijonov ton. Temu nasproti je bil istega leta statistično določen promet na Renu s 664 milijonov ton, na Labi z 195 milijonov ton in na Odru s 600 milijonov ton. Torej zaostaja promet na Donavi daleč za onim po nemških veletokih. Donava konča pač na zahodu v Zagati; kakor hitro pa bi bila zvezana z velikim evropskim vodnim omrežjem s pristani severnega in vzhodnega morja, je pričakovati naraščanja prometa in tudi boljšega obrestovanja naloženega kapitala.

Že od 17. stoletja dalje je bila zveza Donave z Jadranskim morjem predmet številnih načrtov.

V zaimu bivše Avstrije je bilo napraviti to zvezo od Dunaja do Trsta skozi dežele Notranje Avstrije.

Ogripa so stremeli, voditi ves promet preko Budimpešte po Donavi, Savi in Kulpi proti Reki.

V svrhu zgradbe trgovske ceste Dunaj - Trst, za katero bi se porabile reke Mura, Drava, Savinja, Sava in Ljubljanka, se je leta 1796. ustanovila »priv. Schifffahrts- und Strassenverbesserungsgesellschaft in Krain«, ki naj bi v družbi z avstrijsko »Schiff- und Steinkohlenkompanie« zgradila čezalpsko prometno cesto in jo zvezala z brodarskim prekopom Dunaj - Dunajsko Novo mesto, katerega je napravila zredne imenovana družba. 64 milj dolga takratna cesta bi bila po tej kombinirani vodni cesti od Dunaja do Trsta za 22 milj prihranjena. Toda od tega načrta je bil dograjen le preje omenjeni prekop do Dunajskega Novega mesta in izvršilo se je nekaj delnih regulacij posameznih rek.

Inž. Karel Pick.

(Dalej sledi.)

„Visokošolcem tehnikom“.

Na članek, priobčen pod istim naslovom v »Slov. Narod« z dne 11. t. m. naj na kratko odgovorim. To pa zategadi, da ne bo nepotrebno nervoznosti in nesporazumljenja, ki bi ovirala uspešno započeto akcijo društva inženierjev v Ljubljani. Istočasno omenjam, da s to našo akcijo soglašajo — vsaj kolikor nam znano — društvo slovenskih geometrov. Nadalje, da imenovana akcija nima ničesar opraviti z ljubljansko drž. obrtno šolo.

O stvari sami ne morem razpravljati v javnosti, ker nisem v to pooblaščen. Prosim pa vse prizadete gospode, naj zaupajo našim društvom inženierjev oziroma geometrov, in naj tedaj tudi zaupajo delu, koje opravljam kot član društva inženierjev in kot njegov delegat v vseučiliški komisiji. Itak se to delo, v kolikor sodi v javnost, nanaša le na zbiranje potrebnega statističnega materiala. Ravnomat pa meri tudi »sklep na sestanku (sc. visokošolcev tehnikov)« z dne 2. t. m. Ker ne pridem v poštev za kako docenturo na projektovanem učilišču, mi menda ni treba odgovarjati na osebne opazke gospoda člankarja. Niti ne razumim, kar pripoveduje članek o propagandi za šušmarske pomožne tečaje za geode na državni obrtni šoli. V poslednjem času sta imeli društvi inženierjev in geometrov večkrat priliko v sporazumno nastopanje. Če se obe organizaciji večkrat najdejo v skupno delo, izostale bi vse nepotrebne kontroverze.

Milan Šuklje.

Politične vesti.

USTAVA.

»Zvanične Novine« v Beogradu so objavile začasno ustavo kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev v 130 členih s podpis celokupnega ministrstva. Uvodne besede se glasijo: »V imenu Njegovega Veličanstva Petra I. po milosti božji in volji naroda, kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev, a temeljem pooblastitve Njegovega kraljevega Veličanstva Aleksandra, prestolonaslednika, je ministrski svet Kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev sklenil in določa začasno ustavo za kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev«.

Ustava določa obliko vladanja in državno oblast, pravice državljanov, pravice kralja, narodnega predstavništva, ministrov, državnega sveta, sodno oblast, upravno razdelitev v okrožja, okraje in občine, državne finance, državno gospodarstvo in državno premoženje, glavno kontrolo, državno službo, cerkev, šolo in dobrodelne zavode ter končno določbe o vojaški službi. Začasna ustava rešuje najvažnejša temeljna vprašanja državljanov, pravice. Ministrski svet, ki je ustavo sestavil in podpisal, je to storil kot mandat vseh strank našega naroda. Državno Veče, ki se bo sestalo v kratkem, se bo seveda podrobneje pečalo s posameznimi točkami ustave. Naši naročniki in somišljeniki dobe ustavo v posebnem natisku.

KAKO JE TREBA OZNAČITI TAKŠNO POSTOPANJE.

Čisto dobro je, da imamo spretno žurnaliste in nikomur ne zavidamo, da

je lahko prišel poprej do besedila ustave, kakor ml. Vendar se pa takšne stvari ne smejo dogajati z zlorabo uradne oblasti, pojavom, ki smo ga bili vajeni v raniki Avstriji, ki se pa pri nas nikakor ne sme udomačiti. Na dan, ko so »Zvanične Novine« v Beogradu bile končane in predno se je začela ekspedicija, je dobil tekst te ustave uradni »Jugoslavenski dopis, urede« v Beogradu, čegar šef je dr. Šimrak, dopisnik »Narodne Politike« v Zagrebu. Mesto da dopisni urad objavi tako eminentno skupno zadevo, kakor je državna ustava, celemu časopisju istočasno, je njega šef kot zasebni dopisnik svojo vednost porabil, da hitro informira svoj list in tako se je zgodilo, da je v Zagrebu prvi objavil ustavo list »Narodna Politika«, v Ljubljani pa »Slovenec«. Ako imata ta dva lista svoje privatne dopisnike, ki ju pravčasno zalagata s potrebnim materijalom, je to v redu in služi dotičnim listom v čast. Ako pa fungira šef urada istočasno kot posebni dopisnik katerekoli lista, in ima ta list posebne dobrote iz tega službenega znanja svojega dopisnika, je to nezdružljivo, ki se mora takoj končati. Pripomnimo še, da to ni prvi slučaj, da dopisniki »Narodne Politike« zlorabijo svoje uradne stališče in da je že proti istim osebam in njihovemu postopanju morala zagrebška žurnalistika energično protestirati. Po našem mnenju član kakršnekoli uradne novinske agencije, torej tudi beogradskega jugoslavenskega dopisnega urada sploh ne sme biti zasebni dopisnik listov, ali pa mora veljati jednaka pravica za vse.

VPRASANJE DRŽAVNEGA GRBA IN DRUGE SITNOSTI SEPARATISTOV.

Spor zaradi novega državnega grba, ki je razburil vse hrvatsko javnost in ki je bil postal že tako akuten, da so grozili Starčevićanci z izstopom iz vlade, ako se ne odstranijo domneve krivice, ki so se baje storile hrvatski ideji, je stopil danes v nov štadij. Oficijozna »Rječ SHS« poroča, da se je dogodila pri obvestitvi hrvatske javnosti v novem grbu do sedaj še nepojasnjena napaka. Novi grb je v resnici tak, da pride v njem do polne veljave tudi »hrvatsvo«. Poročilo, da so hrvatski emblem zakriti s srbskimi, oziroma slovenskimi, je bilo napačno. Ali bodo Starčevićanci s to rešitvijo zadovoljni ali ne, se zdaj še ne ve. Možna je celo, da jim ne bo po godu, da so izgubili orožje, s katerim bi se dalo tako uspešno operirati med hrvatsko inteligenco in političnostjo, ki je veliko bolj dovzeta za take zunanosti, kakor pa za res stvarne argumente. Sicer pa bodo našli kmalu kak drug povod za kampanjo proti centralni vladi. Današnji »Hrvat« se vnovič in v še ostrejši obliki pritožuje, da je vojaška uprava prezrla pri reorganizaciji armade bivše avstro-ogrske Častnike. »Hrvat« se zdi, da škoduje samim sebi, ker bomo nudili Italijanom in drugim našim zunanjim sovražnikom izgovor več, da bodo prepričani, da svetovno javnost, da je Jugoslavija v resnici samo Velika Srbija. — Tudi Slovincem ne morejo Starčevićanci oprostiti, ker ne povdarjajo dovolj odločno svoje separatistično stališče. Ostajajo Slovincem, da so pozabili na stare zveze ljubezni in zvestobe ter da zagovarjajo centralizem samo za to, da dobijo nekaj poseben slovenski parlament in pa unikum podpredsednika deželne vlade.

»Novo Vrijeme« poroča o apelu, ki ga je stavila zagrebška trgovska in obrtniška zbornica skupni vladi in v katerem prosijo, da se vrnejo dosedajni kompetenci vsa trgovina, obrt in industrija. »Novo Vrijeme« pristavlja, da je ta zahteva preskromna. Zahtevati je treba, da narodna vlada izvrši vse sklepe Narodnega Veča z dne 24. novembra m. l. in vse, kar je bilo izročeno v memorandumu prestolonasledniku regentu Aleksandru. Glede industrije in trgovine naj ostanejo osrednji vladi samo politične direktive, vse drugo naj pripada v delokrog pokrajinskih vlad. Načelniki posameznih odsekov ne smejo biti uradniki, ampak politiki, ker je dosedanja politika pokazala, da tudi najboljši uradniki ne morejo upravljati politično samostojno svojega resorta.

Dobro bi bilo, če bi takšni spisi vendar enkrat že nehali; potreba po takojšnjem sklicanju Državnega Veča pa postaja čimdalje nujnejša...

NAŠIM SOCIJALNIM DEMOKRATOM

Zelo dobro bi bilo, da bi se naši socialni demokrati udeležili mednarodnega shoda v Švici. To dokazuje dosedanja potek razprav. Kot prva točka moralo bi se razpravljati na zahtevo Francozov vprašanje krivde nemških socialnih demokratov na vojski. Kakor pa vse kaže, bodo Francozi preglašovali. Edini češki socialni demokrat Nemec jih brezpogojno podpira.

V tem vprašanju bi imeli naši sodrugi lahko in hvaležno nalogo. Poiskati bi morali le jedno številko »Arbeiter-Zeitung« od aprila ali maja 1918, ki poroča po »Vorwärts«, da misli skandinavsko vodstvo nemške socialne demokratske večinste stranke izključiti iz internacionale, ker ti še sedaj zahtevajo »Krieg bis zur Vernichtung« in dodajajo: »Wozu wir nur bemerken, dass sie dies taten, nicht etwa als Deutschland bedroht war, sondern als die deutschen Heere nach den sieghaften Offensiven vom 15./3. 1918 gegen Paris vorrückten«.

V ostalem pa so nemški socialni demokrati izvoljeni v predsedstvo najvažnejših odsekov mirovnega programa — Setz, dr. Ellenbogen. Tu nam preti direktna nevarnost. V svoj program so prevzeli Wilsonovo načelo samoodločbe narodov, pri čemur se ne sme ozirati ne na gospodarske, ne stra-

tegične ali kake druge potrebe. Glasilo prej omenjenih Setza in dr. Ellenboga pa v zadnjem času dosledno imenuje našo upravo Maribora, Ptuja, Radgona in Koroske za prisilno aneksijo, ki mora biti izključena. Združili so se tudi očitno z Italijani.

Sicer pravijo v Slov. Goricah, da je isto se z Nemci prekrakati, ali pa se iti z bikom bost. Tukaj pa je potrebno Francozom, Angležem, Amerikancem in drugim dokazati na podlagi zemljevida, da leži med Mariborom in Ptujem, to je med Dravo na jedni strani in Muro, kjer se šele začnejo Nemci, široki pas Slovenskih gor, kjer je najmanj 99 % Slovencev. Maribor in Ptuj bila bi torej kvečjemu nemška otoka v slovenskem ozemlju. Pa nista. O Ptuj niti ne govorim. Pa tudi Maribor je »internacionalen«. Pri zadnjih državnozbornskih volitvah, zmagali so internacionalni socialni demokrati (tri četrtine Slovencev) iz Studencev vsled taktične poteze dr. Franjo Rozine v sporazumu z dr. Korosčev stranko. Wastian je padel. Pri zadnjih deželnozbornskih volitvah je bil izvoljen v istih Studencih dr. Vekoslav Kukovec za deželnega poslanca. Vsled zasluge sedanjega gerenta delavca v delavnicah južne železnice, g. Vokaca so Studenci, odločnoče predmestje Maribora, sploh zelo zavedni.

Da so dobili internacionalni socialni demokrati pri zadnjih državnozbornskih volitvah mandat le vsled očitga kompromisa s Slovinci, ve vsak vsak otrok. Proti Matko Potocnik mi je pogosto pripovedoval, da so različne občine v Zg. Koroski zahtevale slovenske šole. Odkreke so se jim, ker baje popolnoma novo sezidana šolska poslopja niso »odgovarjala zdravstvenim predpisom«. Nemško-celovško lopovstvo! Nekaj krajev na severu Drave se mogoče, razen nekaj starcev, ne zaveda več docela, da so slovenski. Tukaj na primer. Ropar me je izpodril iz moje lepe bele hišice. Pustil jo je preslikati in okintiti z raznimi neokusnimi priviski. Prijatelji in varuhi mojih otrok pa zahtevajo lično lepo hišico za moje otroke nazaj. Jeli to želja po aneksiji? Ta zahtev je utemeljen po naravnem, božjem in celo avstrijskem zasebnem pravu. Samo 10 let naj deluje tod slovenska ljudska šola in izginili bodo neokusni priviski in hišica očetova bo zopet bela — last slovenskega očeta.

Sicer pa nemški socialni demokrati in »Arbeiter-Zeitung« se pred pol letom Koroske niso sami drugače imenovali kot Vilajet Kärnten in priznali s tem sami turško barbarstvo koroskih Nemcev. Nedoslodni so precej. — (Priobčujemo ta dopis, čeprav je več kot verjetno, da se bo zopet našel tisti gospod, ki je zadnjič svoje bralce nagajal o vsebini našega članka o agrarni reformi in da bo iz zgorajšnjega članka izvajal stvari, ki jih ni v nem. Res je sicer, da slovenski socialni demokrati niso odgovorni za »maso Arbeiterzeitung«, res je pa tudi, da bi bila njihova dolžnost udeležiti se mednarodnega socialističnega kongresa in na nem zastopati interese slovenske demokracije, to je širokih plasti in slojev našega knetskega in delavskega naroda in naše zahteve po Trstu, Reki, Koroski itd. Seveda velja to za vsjo jugoslovansko socialno demokracijo. Mi vsi smo s tem zamudili zopet važno priliko in nam vsem bo to škodovalo, brez ozira na stranke, na znotraj nam je pa soc. demokratska stranka odgovorna.)

SHODI JDS.

Jugoslovanska demokratska stranka je priredila v nedeljo 9. februarja več dobro uspešnih shodov in sicer: v Kočevju pri Beljanu (govornik dr. Sajovic), v Dragi pri Turku (govornika Ivan Pucali in Ivan Rus), v Zasipu in Gornjah (govornika dr. Kavčič in Peterl), v Gorenji vasi pri Škofji Loki (govornik Fr. Semrov), v Gradacu (govornik Julij Mazelle), v Bučki in na Raki pri Krškem (govornik Ante Beo), v Spod. Šiški (občni zbor — govornik dr. Pestotnik).

SHODI JDS. 16. FEBRUARJA.

Jugoslav. demokratska stranka priredi v nedeljo, dne 16. februarja sledeče javne shode: na Dobrovi pri Ljubljani v stari šoli ob pol 8. jutraj, v Velikem Gabru v šoli po 7. uri jutraj, v Temenici ob 3. popoldne v gostilni Fajdiga, na Ježici ob 3. popoldne v šoli, v Dobropoljah v dvorani g. Stiha ob pol 8. jutraj, v Selcah nad Škofjo Loko v šoli ob 3. popoldne, v St. Lamentu pri Zagorju v šoli ob 11. dopoldne, v Mirni peči v šoli ob 3. popoldne.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Pogajanja z Nemci za slovensko mejo. Maribor, 12. februarja. (Ljub. kor. ur.) Uradno se poroča: Danes so se ves dan nadaljevala pogajanja zaradi določitve demarkacijske črte in so zvečer tako daleč dozorala, da je pričakovati jutri dopolne podpisane pogodbe. Tekom popoldneva se je pojavilo pri Nemcih nekoliko več razumevanja za dejanski položaj.

Nemško poročilo. Gradec, 12. februarja. (Ljub. kor. ur.) Dunajski koresp. urad poroča: Pogajanja za določitev demarkacijskih črt se bodo končala šele jutri, dne 13. februarja. Premirje se še enkrat podaljša za 24 ur.

Nemci v Mariboru. Maribor, 12. februarja. Ljubljanski kor. urad izvilja uradno: »Wiener Mittag« poroča, da so se v Mariboru pod pretravo pomanjkanja primernih prostorov zavrle vse nemške srednje, mestanske in ljudske šole, da se v njih nastanijo srbske čete, ki so te dni dole v Maribor, nadalje, da je ta prihod

zvezi z dejstvom, da je prevzel poveljstvo dravske divizije srbski general in s tem Antanta zasledil Maribor s vojnimi četami, vsled česar bo moral general Maister s svojimi četami zapustiti mesto. Napram temu nemškimi izjavami, ki jih ugotavljamo, da se radi prihodih srbskih čet v Maribor ni zapirali niti ena srbska ljudska, meščanska ali srednja klasa in da so se temveč Srbi nastanili v poplavi nemške realke, ki jo je delovala rada v Ljubljani zaprla že 28. januarja, je na dan znanih mariborskih nemških pregledov, in sicer zato, ker so se ravnanje, njegovi nemški profesorji in učenci aktivno udeležili demonstracij proti Jugoslaviji. Takrat je del poplavljenih nemških realke razen in se je šele kasneje nakazal srbskim četam v svrhu nastanjenja. Druga klasa poplavljenih Srbov sploh niso bila poplavljeni. Ravnotako je potrjena vest o domestviti generala Maistra s srbskim generalom, kakor tudi o odhodu njegovih čet iz Maribora. Vest je izmišljena in nemška poročevalska služba je tudi tokrat odvedala. Naravnost smešna je pa trditve, da je Antanta poslala Srbe v Maribor s namenom, da zasedejo mesto v njenem nemnem, kar tudi Nemci ne morejo dvomiti, da ima kraljevina SHS popolnoma nemomno pravico, pošiljati in nastanjevati svoje čete po vsem svojem teritoriju, in kateremu spada Maribor.

Prijateljstvo Poljske do nas, Belgrad, korespond. (Ljub. koresp. ur.) Na državno vlado je dospela nastopna brozjavka klasnega predsednika poljske republike, klasnega, naslovljena na regenta Aleksandra: »Sir! Prepričan sem, da sem poljski temelji za organizacijo poljske vlade in vrnitve v čast, ko so izvojevali zavezniške države odločno končno zmago idealom pravice in svobode. Dovoljujem si, izraziti svoje trdno prepričanje, da bo Vaša kraljevska Visočanstvo s pristranskim simpatijo prejelo moje živo željo, da se vzpostavijo diplomatske zveze med ujedinenim kraljestvom SHS in Poljsko. Poljski narod je eno gojil bratska čustva za srbski narod, zvedajoč se skupnega slovenskega izvora, ter spremljal z največjim občudovanjem grojske borbe Jugoslovancev za neodvisnost in narodno ujedinitvo. Junaštva in silne zmage Vašega kraljevskega Visočanstva so v veliki meri pripomogle k triumfu naše zavezniške stvari. Prav zato je moja dolžnost, da čim ožje sklenem vezi prijateljstva, ki spaja poljsko republiko z ujedinenim kraljestvom SHS. Poljski narod in jaz prosim Boga, da sprejme Vas in Vaš narod v svojo sveto in močno zadrugo.«

Prometne težave. Zagreb, 12. februarja. (Ljub. koresp. ur.) Kakor poročajo iz Zemuna, je prišlo danes na Savi in na drugi strani, da je popolnoma onemogočen vsak promet med Zemunom in Beogradom.

Za nas ta opozoritev ni bila potrebna. Dunaj, 12. februarja. (Ljub. koresp. ur.) Čehi - slovaški tiskovni urad poroča: Član ameriške prehranjevalne komisije polkovnik Causey, ki je včeraj dopel v Trst, je jugoslovansko in stažersko izjavil, da naj ne motita železniškega prometa, ker bi se sicer morali ustaviti transporti živil ne samo v Jugoslavijo, temveč tudi v Čehi - slovaško državo.

Rodbine jugoslovanskih izselencev na Vestfalskem. Mnoge rodbine naših izselencev v Nemčiji, zlasti na Vestfalskem, se nahajajo v zelo težavni položaj. Njih vzdrževalci, ki so se vrtnili od vojakov ali iz vrnitve, ne dobe dovoljenja, da bi potovali v Nemčijo in tudi ne dobe tam zaslužka. Januaria 1919 dalje so njih rodbine brez državne podpore. Da se rodbinam naših izselencev omogoči povratek v domovino, je sklenila deželna vlada ustanoviti: Državni urad za zunanje zadeve na Dunaju se naprosi brozjavno, da zastopstvo Nemške Avstrije v Dortmundu proti naknadnemu povračilu plača potne stroške vsem jugoslovanskim državljanom, ki se žele vrniti v domovino. Jugoslovanski državljani naj se obvestijo o tem potom časopisa.

Tečaj se našim državljanom šteje. Dunaj, 12. februarja. (Lj. k.) Dun. kor. ur. poroča: Listi javljajo: Vseled mnogih vprašanih dijakov je rektor vseučilišča objavil glas kot poljasnilo določbe medicinskega in modroslovnega dekanata glede predpisa, po katerem semestra inozemskim nemškim dijakom. V tem oglaš se javlja: Predbda glede predčasnih potrditve sene, ima samo namen, napraviti mesto modroslovstrijkim dijakom, ki se vrnejo iz tujstva, v predmetih, za katere ni imeli velikih prostorov na razpolaganje. Nameravajo, oškodovati prizadete diake, kar izhaja iz tega, da se jim bo naj polnovaljavno potrdil. Kar se tiče posovanja v prihodnji tečaj, bo državni urad za pouk o tem odločil.

Občine Smarieta ob Pesnici. Grupa in Dragovnja v pol. okr. Maribor so imenovale ministrskega podpredsednika dr. Antona Korošca in generala Maistra svojim častnim občanom. S tem so jasno izrazile svojo narodno priklonost in obenem demonstrirale proti nemškimi okupacijskim načrtom. Pri tem moramo, da leže gorionitveno rovine na naši skrajni severni meji.

Nedorešena domovina.

Dokazovanje. »Tempse« z dne 30. januarja prinaša pod naslovom »Zgodovina Dalmacije iz Rima dopis, ki je objavila brez komentarja in ki je naveden na svojem dokazovanju. Klasi se: »Ne bo brez interesa, če poznamo v par urah zgodovino Dalmacije, ki je sedaj v sredi diskusij. Dalmacija, pokrajina, ki se razteza ob delu južnodnega Jadranskega brega je pripadala Rimu od leta 12. po Kr. torej od druge Oktavijanove nad Iliri. Profesor B. Auerbach priznava to izrecno v svoji razpravi o plemenih in narodnosti v Avstro-Ogrski: »Ilirske pokrajine so se lahko smatrale, ko je zavzel Dalmatijan Dalmacijo, kot podalisanje ilirije. In res so se rodili štirje rimski cesarji v Dalmaciji, med njimi Dioklecijan, ki je ustanovil Split. Šele v sedem stoletju so vdrle v deželo slovan-ke narodnosti in si jo skušale podvrežiti, a obrežna mesta - ki so bila in so ostala po civilizaciji in čustvih latin-ke - so poklicala na pomoč Benetke. Ilirska Jadranska republika je vtisnila svoj pečat dolgi dobi neodvisnosti od 409 do 1797. Vso to dolgo dobo je Dalmacija, podvržena duševnemu gospod-stvu rimskemu, bila in ostala beneška pokrajina. Francija je - z besedo Napoleon I. - priznala, da je Dalmacija

italijanska zemlja in jo je naredila za provinco italijanskega kraljevstva. Prva jadranska univerza, ki jo je ustanovil cesar, je bila v Zadru in bila je italijanska. Lahko se torej reče, da je tvorila Dalmacija 18 stoletij del italijanskega ozemlja. Šele konec 18. stoletja je padla Dalmacija pod oblast Habsburške monarhije, ki je trdila, da ima pravo dedščino na vse kraje, ki so pripadali Beneški republiki: in skupno z Benetkami jo postala avstrijska na koncu napoleonske periode, 1866. so Italijani, zapuščeni od Bismarka, ki se mu je po Šadovi tako mudilo skleniti mir, da ni obvestil niti svojih zavezni-kov, dobili Benetke, pa Avstrija ni hotela pritrčiti. In od takrat se je le bila Dalmacija odtrgana od Benetk in s tem od Italije. Če bi se bila vojna 1866. končala srečno za Italijo, je neovržno, da bi imela ne samo Benetke, ampak tudi Dalmacijo. Torej samo po nemli usodi orožja je bila Dalmacija (kakor Alžai-ja-Lorena) ločena od Italije. To je v kratkih potezah zgodovina Dalmacije, ki je bila v začetku čisto rimska zemlja, pozneje pa postala čisto beneška.

J. J. Obupni klci naših bratov. Glasom nekega članka v uradnem listu »Osservatore Triestino« snujejo naši »prijatelji« zakonske načrte, na podlagi katerih bi potom javne dražbe prodali vso erarsko industrijsko in zasebno imetje v zasedenem ozemlju ter z izkupilom, ki ga cenijo na več milijard, celili težko finančne rane obremenjene italijanske domovine. Moralno smo že usmrčeni, ker nam bodo kmalu odvzeli vse pravice zlasti v jezikovnem pogledu. Ako se še ta nakana uresniči, pridemo z beraško palico in culico v roki v Jugoslavijo prositi naše brate usmiljenja, ker bi drugače tukaj morali poginiti.

Zaupanstvo občine Rakek je vložilo že decembra meseca pri tamošnjem laškem poveljstvu protest proti okupaciji v slovenskem jeziku: Poveljstvo je protest zavrnilo s pripombo, da ga ne sprejme, ker je pisal v slovenskem jeziku.

Protestni shod v begunskem taborništvu v Stanišu pri Ptui, dne 9. februarja 1919. V nedeljo, dne 9. t. m. se je vršil v begunskem taborništvu v Stanišu velik protestni shod proti zasedbi jugoslovanskega ozemlja s strani Italijancev. Shoda se je udeležilo skoro 1000 beguncev, ki so po triletnem trpljenju v severnih deželah bivše Avstro-Ogrske monarhije vrnili se v Jugoslavijo in dali prikrat duška svojemu prepričanju. Shod je otvoril gorški rojak dr. Fornazari s kratkim nagovorom, pozdravil zborovalce v imenu bratov-trpinov v zasedenem ozemlju. Predsedovalec shoda nadučitelj-voditelj g. Mavričević. Poročevalec dr. Fornazari je beguncem v dolgem govoru polnsal današnji politični položaj in obrazložil obupni gospodarski položaj razrušene goriske dežele. Z zanimanjem so sledili begunci izjavamim govornika. V imenu soc. dem. stranke je govoril sodrug Komavil in pridružil se protestu zborovalcev. Poslanec v pokrajinski zbor g. vojni kurat Budin je navduševal in pozival ljudi na treznostno gibanje. O socialnih reformah v naši državi je poročal g. Kozman Avgust. Sprejela se je resolucija, v kateri se izjavljajo zborovalci, da so zvesti člani troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev, protestirajo proti italijanski okupaciji ter proti nasilnemu in protizakonitemu postopanju zasedajočih italijanskih oblasti in zahtevajo, da se vse po Italijanih zasedeno jugoslovansko ozemlje, t. i. Slovenska Benečija, Trst, Istra, Reka, Dalmacija, zasedeni deli Kranjske in slovenske Koroške, posebno pa njih ožja domovina Gorška z glavnim mestom Gorica združijo v smislu točke 9 v Wilsonovih načelih o samoodlobi narodov v eno edinstveno, neodvisno in nedeljivo državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Izjavljajo, da ne pripoznajo nobene druge ureditve državne položaja v svoji ožji domovini, ter da so pripravljeni boriti se za doseg tega svojega cilja do zadnjega. Pozdravljajo svoje brate v zasedeni Gorški, ki prenašajo sovražni pritisk in zasledovanje in se pridružujejo njihovem boju za svobodo in samoodlobo in njihovu plebscitu z 2000 podpisov. Po končanem zborovanju so zborovalci zapeli »Lepo našo domovino« in izročili protest. Princu-recentu se je odposlala z zborovanja brozjavka, v kateri se ga naproša, da zastavi vso ska, so poklicala na pomoč Benetke in zapada z Gorško vred, proti sovražnemu imperijalizmu.

Nemška zveststva na Koroškem. Lj. d. u. je v objavo prejel nastopni posnetek iz nekega uradnega protokola z dne 3. februarja 1919: Dne 11. januarja 1919 je bil župnik Jakob Kindelmann v Klostu pri Grebincu v svoji sobi, ko je prišla k njemu njegova sestra vsa prestrašena s poročilom, da hočejo vojaški roparji pri glavnih vratih vdreti v župnišče. Župnik je vzel samokres in pobegnil skozi vrta proti Grebincu, mence, da je tam se jugoslovanske posadke. Nemški vojaški so streljali za njim, ne da bi ga zadeli. Šele v Grebincu je videl, da tam ni več jugoslovanske posadke. Srečala sta ga dva oborožena nemška civilista in ga tirala k nemškimi vojakom v Narodni dom. Tam so ga pehali, mu pljuvali v obraz in mu pretli z granatami. Kmalu potem so prignali tudi župnika Holca iz Grebina. Tudi njega so vojaški posvali, ga zmerjali »Windisches Schwein, windischer Hund, Verräter, verdammter Pfaffe« itd. Naposled so ju vojaški odvedli proti St. Andreju v Labodski dolini, in sicer v največjem dežju. Na poti je okoli 25 nemških vojakov prisililo oba župnika, da sta stopila z voza. Agent Wilhmer iz St. Andreja je nastavlil župniku Holcu samokres na prsi in ga bil ustrlel, ako ga drug vojak ne bi bil hitro potegnil nazaj. Potem so zahtevali vojaški, da bi vrtil »oba farja« na tla in pogнали konje preko njiju ali pa da bi ju privezali na konje in ju tako vlekli v St. Andrej. Spravili so ju na drug voz in ponavljali najhujše groznje. V St. Andreju so ondodni vojaški sprejeli oba župnika z enakimi groznjami, nekateri so ju klovatili. Drugi so ju bili s pestmi v obraz; eden jima je brisal z metlo preko obraza. Naposled so ju spravili med divjim krikom v občinski zapor; tiral ju je tja kak mesar Kondrac iz St. Andreja tako, da ju je držal od zadaj in delal z njima kakor z živino. Ju stresal, butal skupaj in jima grozil, da ju nabije kakor

voja. Od tukaj je podivjana soldateska tirala najprej župnika Kindelmanna v karsarno Ondi so ga pustili na hodniku, da so se zabavali z njim vojaški v neležju. Eden mu je dregal s palico v obraz, drugi mu je nastavljal vsak hip revolver na prsi in na glavo. Ako je župnik Kindelmann proti temu protestiral, so ga bili po obrazu. Čez nekaj časa je prišel nadporočnik, v civilu baje nadučitelj v Krškem (Koroškem); ta ga je dal odvesti v veliko mrzlo sobo. Prve straže mu niso dale vso noč nobenega miru. Proti jutru je prišla druga straža, starejši pametnejši vojaški; ti so mu tudi prinesli tople črne kave, ker je bil že čisto onemogel. Po intervenciji župana Manrija iz Grebina so ga pehali v gostilnico Mayerhoferjevo. Tam je dobil boljšo postrežbo in prejel omenjeni nadporočnik je čutil potrebo, da se oprosti zaradi gredga ravnanja vojaštva. Med tem je nemško vojaštvo z nemško civilno drhaljo vred opleniilo župnišče. Vzeli so župniku in njegovi sestri vse perilo, vso obleko in obutev, razen tega vse meso, mast, most itd. Ob tej priliki je hotel nemškutarski trgovci iz grebiniške okolice ubiti župnikovo sestro s kopitom Tako, oziroma še huje so ravnali z župnikom Holcem. Pozneje so spravili oba župnika v Vošnjek in šele 21. januarja v Celovec ter ju internirali pri knezoškofu. Tudi Holcu so izropali vse župnišče. V župniščih so se podivjani vojaški zabavali na svoj način in se norčevali iz obredov katoliške cerkve. Opazilo se je, da so morali komandante dopustiti, da so vojaški delali, kar so sami hoteli in grozno je misliti, da bi razuzdana soldateska ter nemški in nemškutarski civilisti še nadalje vladali v naših pokrajinah.

Slovanski svet.

Češke šole na Dunaju. Dunaj, 12. februarja. Češka šolska družba Komenski bo po političnih ustanovila na Dunaju več čeških srednjih šol, med njimi tudi privatno realno gimnazijo. Še sedaj se vrše pripravljajni kurzi za one češke dijake, ki so primorani sedaj na Dunaju obiskovati nemške srednje šole.

Zavezniki.

Potovanje Wilsona. Pariz, 10. februarja. (Ljub. koresp. ur.) Dunajski koresp. urad poroča: Predsednik Wilson bo najbrže dne 18. februarja odpotoval v Ameriko. Vkrac se bo v Brestu na »George Washington«. Po svojem povratku iz Amerike v Evropo se hoče odzvati povabilu Belgije, da jo poseti.

Grey oslepel. London, 12. februarja. »Daily Mail« poroča, da je oslepel bivši zunanji minister lord Grey.

Strogi Foch. Ženeva, 12. februarja. (Ljub. koresp. ur.) Glasom čehi - slovaške tiskovne urada poročajo pariski »Journal«, da se bo sedanja zasedna črta prelazila na 50 kilometrov do Duisburga in da Foch zahteva dve tretjini še obstoječega topovnega materiala.

Nemčijo krote. Lujano, 12. februarja. (Ljub. koresp. ur.) Čehi - slovaški tiskovni urad poroča: Barzini javlja, da je bila zadnja seja vojnega sveta zelo burna. Wilsona baje navdajajo boljša čutila do Nemčije. On hoče respektirati demokratiški duh v novi Nemčiji. Bailour in Clemenceau ostro protestirata proti temu, da bi Nemčija sama poročala o količinah vojnega materiala, ki ga še ima. Clemenceau je zaklical: »Vedno so nas nalagali in nas bodo tudi vedno nalagali.« Naposled so imenovali komisijo, ki bo določila gospodarska in vojaška sredstva za ukrotitev Nemčije.

Nemčijo mora oddati orožje. Rotterdam, 11. februarja. (Lj. k. u.) Glasom Dun. k. u. javljajo »Daily News« iz Pariza: Namerava se, določiti v pogojih za podaljšanje premirja, da sme Nemčija imeti gotovo število vojakov pod orožjem in da mora oddati gotovo količino vojnega materiala. Amerika meni, da bi bilo najbolje, ugotoviti, koliko ima Nemčija vojnega materiala. Nato naj se vrneča vojaški izvedenci entente, koliko vojnega materiala je za Nemčijo potrebnega. Anglija pa meni, da bi bilo najbolje, da se določi gotova količina vojnega materiala, ki bi zadostovala, da se Nemčija more braniti napadov. Ostali material da naj se odstrani ali pa uniči.

Proti Viljemu. London, 12. februarja. V svojem zadnjem govoru je poročal Lloyd George, da so aliranci pri svojih posvetovanjih v Parizu prišli do zaključka, da naj se postavi nemški cesar in druge osebe, ki so povzročile svetovno vojno, pred sodišče.

Francoska vojska. Ženeva, 12. februarja. »Tempse« poroča, da je vojaški svet sklenil predložiti v soboto parlamentu zakonsko predlogo, s katero se obdrži zadnjih deset najmlajših letnikov francoske vojske pod zastavo.

Francuzi za Srbe. Pariz, 12. februarja. (Ljub. koresp. ur.) Glasom čehi - slovaške tiskovne urada piše »Tempse«: Dilaki v Sorbonni hočejo prestolonasledniku Aleksandru pokloniti simpatično poslanico z napisom: »V imenu francoske mladine, zmagovalni Srbiji. Da dobe za to poslanico čim večje število mladih Francozov iz višjih in srednjih šol, so naprosili prorektorja, da se sestavi komite v prid po vojni uničene srbske dijaške mladine. Poslanico podpisše predsednik komiteja Ernest Denis in v imenu dijakov Jean Bourget.

Je angleška prestolnega govora. London, 11. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: V prestolnem govoru je kralj Jurij izjavil se nastopno: »Da za jamčimo sveta mir, moramo imeti dovolj močno vojsko. Stavili se vam bodo potrebni predlogi, da bomo imeli dovolj močno armado. Pričakujem, da se podpiše predhodni mir, preden se zaključijo zasedanje. Veselim se predvsem radi tega, da so se na konferenci zbrane države zednile, sprejeti načrta zveze narodov. Zveza narodov je edino sredstvo, da se slovenstvo obvaruje obnovitve vojne.«

Japonci in Kitajci. New York, 11. februarja. (Ljub. kor. ur.) Glasom dunaj. koresp. urada poroča »Reuter«, da je zastopnik Associated Press v Washingtonu brozjavil: Po izjavi sem dospele diplomata so Japonci grozili z vojno, ako Kitajski objavi tajne porokobe obeh dežel in dogovorjenih dolžnosti ne izpolni, da postane Japonca naslednica Nemčije v pravicah, v imovini in v koncesijah, katere je Nemčija imela ob labrulu vojne. Kitajski šče sedaj zadržuje pri Angliji in pri Zedinjenih

nih državah. Kakor se čuje, so bili predpisi tajnih pogodb ukradeni iz prižice, s katero je kitajski mirovni delegat potoval po Japoncem. Temu delegatu tedaj ni moglo predložiti tajnih pogodb na mirovni konferenci.

Mirovna konferenca.

Zveza narodov. Pariz, 11. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Uradno se javlja: Danes je bila osma seja komisije za zvezo narodov. Razmotrivali so več izpremenjenih predlogov k načrtu za zvezo narodov. Ko so prisotni razložili svoje mnenje, so oddali posamezne predloge odseku za izdelovanje načrta. Ta odsek se sestane jutri v hotelu »Majestic«. Načrtu so dodali še dva nova člena. Prihodnja seja komisije bo v četrtek. V tej seji bodo načrt obravnavali v drugem branju.

Konferenca. Pariz, 11. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča uradno: Predsednik Zedinjenih držav ter zastopniki aliranih in asociiranih sil so se včeraj sestali v ministrstvu za zunanje stvari. Belgiska delegacija je predložila več zahtev Belgije. Prihodnja seja bo jutri.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Radek zaprt. Berolin, 12. februarja. (Ljub. kor. ur.) Dunajski koresp. urad poroča: Tukajšnja kriminalna komisija je zasedla vodjo ruskih boljševikov, Radeka, ter ga zaprla.

Hufkanja. Beograd, 12. februarja. (Ljub. koresp. ur.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: Uradne vesti javljajo, da so skušali bolgarski vstaki upasti na grško ozemlje, a so bili odvisi. Pri nekem vietem komitatu so našli tiskovine v turškem jeziku bolgarskega revolucionarnega odbora, v katerih se poziva na vstajo v grških, srbskih in turških ozemljih. Razen tega je bila, kakor poročajo, odkrita v Solunu bolgarska propaganda, o kateri imajo brezdvomne dokaze. Oblasti so izdale odlok, da se morajo izgnati z grškega ozemlja vsi bolgarski častniki in prebivalci, ki so bolgarski podaniki. Grške oblasti so aretirale več sumljivih oseb.

Bratje Sokoli! Sestre Sokolice!

Zastopniki Sokolske zveze SHS sklenili so na seji dne 26. p. m., da se takoj začne z izdajanjem skupnega strokovnega glasila »Sokolski Glasnik SHS«. Ker list že koncem prihodnjega tedna izide, obrabamo se na vsa slovenska sokolska društva s prošnjo, da čimprej naznanijo naročnike upravi lista.

Istotako prosimo, da vsako društvo v svojem okraju pridobi čim največ naročnikov, da prevzame v svojo oskrbo dostavljanje lista ter da odredi poverjenike za list, in vse to javi upravi lista. »Sokolski Glasnik Slovencev Hrvatov Srbov« bo izhajal kot mesečnik na 3-4 polah in sicer v cirilici in latinici, v obliki revije, v mehkih platnicah. Ker bo to edini skupni strokovni list in oficijelni organ »Sokolske Zveze SHS« bi bilo želeli, da se slovenski Sokoli in Sokolice našemu pozivu v čim večjem številu odzovejo ter list naročijo. — List tiskani radi slik na finem papirju, stane letno K 24.— Posamezna številka K 2-50.

Redakcijski list: Dr. Laza Popović, Zagreb, Sućurška ulica 37. II. Administracija: Tošo Janjanin, Zagreb, Senoina ulica 17/II.

Na zdari!

Predsedstvo Slovenske Sokolske Zveze.

Pokrajinske in dnevne vesti.

Lahi v Ljubljani. Naša včerajšnja notica pod tem naslovom je čisto pravilno odzignala nepravno postopanje nekaterih civilistov in žensk, ki se družijo z zastopniki italijanskega vojaštva v Ljubljani. Druženje z njimi žali naš narodni ponos in čast. Čisto narobe in za nas skrajno nevarno bi pa bilo, če bi se kak vrodčevrno hotel znesti nad člani dotične italijanske misije same. Opozorjamo na to, da ima ta komisija mednarodni karakter in da utegne vsak napad ali tudi že vsako izizvalno postopanje proti njim provzročiti najbolj neprimetne posledice ne samo za deželno in centralno vlado, ampak tudi napraviti občutno škodo našemu ljudstvu direktno. Vsek nebitu incident bi se utegnil tolmakati kot dokaz, da nismo zmogli vzdrževati red in mir in bi moral dati povod ali pa vsaj izgovor za razne mednarodne naredbe ter prikljati v našo deželo še mnogo več takšnih sosedov. Vseled tega je nujno potrebno, da se nasproti Lahom samim in v njihovi prisotnosti vedno in brezpoizno ohrani hladna hri.

Čiščenje. Od vseh strani dobivamo dopise, v katerih nam podpisani. Še večkrat pa anonimni dopisniki imenujejo razne državne in druge nastavitelne vseh kategorij, ki bi jih trebalo odstraniti iz državne službe, oziroma ki bi se ne smeli v nio na novo sprejeti. Ti dopisi dokazujejo, da se široka javnost zanima za različna javna vrananja in da hoče sodelovati pri ureditvi in očiščenju naše uprave. Pogrešamo pa pri vseh dopisih te vrste bistvenega. V ni jednem dopisu niso navedene one čimbenice, ki dalejo pravi temelj za preiskavo, oziroma odpuščanje osebe. Navedbe so večinoma tako splošne, da je uredništvu popolnoma nemogoče tudi le približno kontrolirati njihovo resničnost ne glede na to, da gre vsaka anonimna stvar brez drugega v koš. V kolikor prihajajo pritožbe od strokovnih udruženj, odnosno od članov društva uradnikov, proti ropetnemu vsprejemu »domačinov« v državno službo, le listu kontrola še teža. V vseh slučajih, kjer kdor koli misli, da ima bodisi iz narodnih bodisi iz stanovskih razlogov vrok za pritožbo, naj pritožbo sestavi pisмено s svojim podpisom in s navedbo konkretnih dejstev, na katere se pritožba opira in naj to pritožbo izroči deželni vlad. Pozitivno vemo, da je deželna vlada pripravljena vsako tako konkretno pritožbo takoj preiskati in v vsakem posameznem slučaju poskrbeti za red. Dosedanje pritožbe je razven anonimnih pa

delanja še sama odstopila na pristojno mesto Stanovske organizacije, ki se bori proti resnici ali namišljeni pretekli in ki žele sodelovati pri kontroli nad zopet nastavljenimi domačini, store nasilbolie, ako sestavijo v svojem odboru konkretne pritožbe in slučajne in jih po dveh ali treh svojih odborikov predlože kompetentnemu mestu, kjer bodo v marsikaterem doslej nam prijavljenem slučaju dobili tudi zadovoljiva pojasnila. Potreba za pritožbe po časopisih bo potem omejena na najnujnejše mejo, nam bo prihranjeno obilo dragocenega prostora in časa, interesentom pa mnogo jeze in skrbi.

Organizacija franco - slovene lise. nuino za 2 do 3 ure zaposlenja na dan uradno moč z lepo pisavo. Prednost imajo oni, ki že vsaj deloma znajo francoski. Reflektanti naj se oglašio takoj v organizacijski pisarni, Narodni dom, I. nadstropje, levo.

Slovenska Sokolska Zveza. Seta izbora valnega in častnikarskega odseka se vrši v petek 14. t. m. ob 8. zvečer v sobi SSZ v Narodnem domu.

Naredba o poverilu notarjev. Notarji, imenovani še od bivših avstrijskih oblasti, potrebujejo za nadalnje izvrševanje notarskih poslov posebne poverila celokupne deželne vlade za Slovenijo, za katero morajo prositi do 28. februarja 1919. Notarji, ki jih deželna vlada ne potrdi, so z dnem razglasitve sklepa v Uradnem listu odsvoljeni. (Glej naredbo v Uradnem listu!)

Razpust strokovne šole za obdelovanje lesa v Kočevju. Vsi učitelji na strokovni šoli za obdelovanje lesa v Kočevju se odsvolijo na podlagi naredbe o tuierodnih službenih. Ker ima ta šola samo 12 učencev, in sicer v 1. letniku 7, v 2. letniku 3 in v 3. letniku 2, se razpusti s 15. februarjem 1919.

Zveza Ljubljana-Reka-Split. Iz Kočevja smo prelieli: Ljubljana, oziroma Dolenjska se načenete in nabližije spoji z Reko, oziroma Splitom z dozdružitvijo 25 km dolge proge Kočevje-Brod Moravice. Brod Moravice je postaja na progi Zagreb-Reka. Od tu bi bila potem možna zveza na zahod z Reko, na vzhod proti Ogulinu na Plaški na s Splitom, katere proga je še skoraj dovršena.

Važno za politične preganjance. Ker prihajajo poročila, da mnogo internatov in konfinatov ni izpolnilo odškodninskih pol. se politični preganjanci opozarjajo, da je v to vrhlo še čas in naj vsak priavi svoje odškodninske zahtevke pri pristojnem glavarstvu. Isto velja tudi o dedičih in drugih pravnih naslednikih iz političnih razlogov usmrčenih oseb. Vsi politični preganjanci se nadalje pozivajo, da zbere material o ovadnih svoteza okraja in naj ga po možnosti opremljena z dokazili oddajo na naslov dr. Janka Leskovec v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31. — Politični preganjanci v okupiranem slovenskem ozemlju naj izpolnijo, če je mogoče, italijanske odškodninske pole, v kolikor ne zagreše s tem kakakega dejanja, ki bi se lahko smatralo kot izjava pripadništva k Italiji oziroma vsaj italijanski narodnosti.

Ostale liste se prosijo za ponatis te notice.

Celjska podružnica slov. kmetijske družbe se ustanovi v nedeljo, dne 16. svečana t. l. ob 9. uri predpolno v mali dvorani Narodnega doma v Celju. Obsegala bo občine Celje, Okoljce Celja, Smarino v Rožni dol. Teharje in Svetino. Vsi kmetje teh občin naj postanejo člani podružnice. Galico, umetna gnojila in druge potrebščine bodo dobivali le člani podružnice. Na ustanovnem občnem zboru predavata: Dr. Božič o stanovski organizaciji kmetištva in Miha Levstik o kmetiškem šolstvu. Potem bodo se snreimali člani in zapisovala naročila za galico in apneni dušik. Po možnosti se udeležijo občnega zbora tudi g. ravnatelj Belle iz St. Jurja in tajnik slov. kmetijske družbe ing. Lah. Prihaje sprejema pred občnim zborom podpisani. — Pripravljeni odbor pričakuje, da se udeležijo občnega zbora vsi zavedni kmetje in zemljiški posestniki iz zgoraj navedenih občin. — Za pripravljeni odbor: Dr. Božič.

Prošnjikom za trafike itd. V zadnjem času se množe vloge na poverništvo za finance potem na finančne deželno ravnatelstvo v Ljubljani in na finančno okrajno ravnatelstvo v Ljubljani, v katerih prosijo in sicer volni invalidi ali njih svoici za podelitev kak obstoječe tobačne zaloze ali trafika, potem imeti sedanjih tobačnih zaloz in trafika, da bi se jim iste še nadalje preustile. Ker povzroča rešitev takih predčasnno vloženih prošni prizadetim uradom ne malo brezpotrebnege dela, se vse interese v ravnanje opozarja na sledeče: Vsaka izpraznena trafika se podeli na novo potom razpisa. Dotični razglas se objavi na uradni deski pri pristojnem finančnem okrajnem ravnatelstvu in pri občinskem uradu (v Ljubljani pri mestnem magistratu v Ljubljani) v čegar okoliš spada kraj izpraznjene trafike. Razglas o oddaji izpraznjenih tobačnih zaloz in večjih (konkurentnih) trafik se objavi še posebej v uradnem listu deželne vlade za Slovenijo. V dotičnem razglasu so natančno navedeni vsi pogoji, pod katerimi se bo podelila razpisana tobačna zloga ali trafika. Tudi je v razglasu poudarjeno, da je napraviti prošnjo na posebnem uradnem vzorcu, ker bi se sicer prošnja kot nesprejemljiva ne vnoštevala. V razglasu je vselej povedano, kje se dobe taki uradni vzorci za prošnje. Nadalje v začetku imenovane predčasno vlozene prošnje se v bodoe ne bodo več reševale. Sledit se pripomni, da se nove trafike le v izjemnih slučajih zmorejo podeliti, če se izkaže za to potom uradnega poizvedovanja neizogibna potreba za kak kraj.

Naši slepi vojaški se obračajo do občinstva s prošnjo, da jim preskrbi kak glasbilo, najprimerneje kak godni rog, da jim vsaj deloma olajša kruto usodo. Darila naj se oddajo s Klari v 14. oddelku belgijske vojašnice ali pa pri vojnem kuratu g. Bonacu (v prodajalni Bonač v Selenburgovi ulici).

Narodna vlada SHS v Ljubljani, oddelek za industrijo in trgovino sporoča, da Slovenska poštna hranilnica ne spada v njegov delokrog, da v avdeva nujno potrebo tega važnega urada in želi v interesu trgovine in industrije njegovo skrajnato ovrženje.

Veržičem karavarnu učiteljem (prijateljem) in znanje, da zadostno posniva obliko, objavljena preostala tedna in posniva Višnja šolstva sveta v Uradnem listu. Odgovor na prvi poziv naj se pošlje odnosa na drugi poziv pa Višnja šolstva sveta. — Odnos.

Raspis natečaja na zdravniško mesto. Pošto in brzojavno ravnanstvo za slovensko ozemlje v Ljubljani potrebuje zdravniška sodelstva v Mariboru. Služba je začela. Prošnje naj se vlagajo pri zdravniškem društvu na Stajersko v Celju.

Raspis učnih mest v slovenski okrajni Slovenska Bistrica. Črešnjevo, 5. razr. II. šola (eno učno mesto). Laporje, 5. razr. II. šola (tri učna mesta). Makola, 6. razr. II. šola (štiri učna mesta). Poljčane, 6. razr. II. šola (eno učno mesto). Slovenska Bistrica (eno učno mesto). Prošnje je vlagati do 15. marca 2. pri dotičnih krašnih šolskih svetih.

Same naredbe. Izdala se je naredba, da morajo imeti trgovci na v izločbah se nahajajočem blazu označene oznake, kar se pa le redko kje vidi. Političarica in obrtna oblast bi morali obratiti tej naredbi več pozornosti, ker ima za komuniste pomen!

— Prodaja slanin ali kam ingine? Ako gre človek zjutraj na trg, vidi, kako prekupci od vseh vetrov prihajajo in odvažajo slanino. Oblasti naj pazijo na tako izvažanje, ker sicer slanina še na Ljubljano ne bo dovolj!

— Znanja slovenska gledališka umetnica Zofia Borštnikova nas naproša, da se obrnemo tem potom do občinstva s prošnjo, naj bi prekriži stanovalce dveh soba s kuhinjo, kajti sicer bi bila prisiljena zapustiti Ljubljano. Občinstvo se opozarja, ker bi bila to velika izguba za naše mlado gledališče! (Opozorimo na današnji članek o pravilni oddaji stanovanj!)

— Zopet roparski umor. Snoci okoli 7. se je izvršil v bližini Zelene jame zopet sločin. 28letnega Toma Maruša je tja izvalil neki vojak, bala s prevezo, da ima nekaj prodati. Ko prišel do tja, potegne vojak bodalo in zabode Maruša v srce. Na krik se prihiteli na lice zločinca na pomoč takoj. Zločinca vojak je pa zbežal. Roparjenca Maruša so sicer hoteli oddati v bolnišnico, a je med potjo umrl, na kar so ga prepelili v mrtvašnico. Nesrečna žrtev brezsrčnega roparja je imel pri sebi 1024 K in dva tramvajska lista. Roparja se niso dobili. Pravilo, da je bil Maruša doma v Hrvaškega in da je imel trgovino v Mostah ali Seli.

— Velika tatvina. Te dni je bila posestniki in gostilničarji na Martinovi cesti g. Juvana, podomače pri Pavku ukradena kasete, v kateri je bilo več tisoč denarja. Kaseto, sedva prazno, in hranilnično knjižico so našli v nekem tisku. Policija tatu dosedaj še ni isledila.

— Iz Bukovščice v Selski dolini nam pišejo: Prošli teden se je prišlo več občanov, da niso imeli toliko časa šole in vprašujejo, kje tili vzrok temu. Glavni vzrok leži pa pri občanah samih, ker je prišla sušnost, a ker ni dobila prehrane, česar so se občani v tem oziru opozorili raz ozirnice, na še morala soper tti od koder je prišla. Občane naj radi vidijo dolžnosti družin, a svojih lastnih na ne!

Velika Nedelja. V nedeljo, 9. t. m. se je vršilo tukaj zborovanje JDS v okviru ustanovitve ratene organizacije. Prof. Voglar je tekom svojega poročila o strankinem programu živo naglašal potrebo, da se organizirajo vsi narodniki v Jugoslovanski demokratični stranki, da ne bodo stali sedaj, ko bo treba našo domovino urediti, ob strani in puščati svojih lastnih zadev urejati drugim. Po zborovanju se je izvršil odbor kraj. organizacije JDS. (Predsednik: Sok Ivan). Enoglasno se je sprejela ostra resolucija proti okupaciji jugoslovanskega ozemlja po Lahih. Nemci in Madžari.

Središče. V soboto, dne 8. februarja se je vršilo tukaj ob štiri udeležbi občani svojih krajevne organizacije JDS. Prof. Voglar je poročal o politični situaciji in o strankinem programu. Nato se je izvršil nov odbor (preds. Jak. Zdravce). Soglasno se je sprejela sledeča resolucija: »Zborovalci zbrani na občnem zboru JDS v Središču, zahtevamo, da ostane vsaka pod jugoslovansko zemljo, ki jo je zasedel Lah. Nemec in Madžar, kot neločljiv del kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v tej državi. Nadalje se izrekamo za strogo centralistično ureditev naše države in zahtevamo takojšnjo sklicanje državnega veča.

Sv. Miklavž pri Ormožu. V nedeljo, 9. februarja se je ustanovila kraljeva organizacija JDS. (Preds. Drago Pintar, pri ustanovitvi tajnik JDS prof. Voglar iz Maribora.)

Sv. Boštjan pri Središču. 10. februarja se je ustanovila tukaj kraljeva organizacija JDS. (Preds. Zebavnik Franc, pri ustanovitvi tajnik JDS prof. Voglar iz Maribora.)

Ljudeški shod v Mariboru priredi JDS in SLS v nedeljo, dne 16. februarja ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Razjasniti se mora Hudestva zadnje nemške demonstracije in njih posledice ter zavzeti odločno stališče proti nemškemu nasilju na naši severni meji. Jugoslovani vsi na shod!

Sv. Jakob v Slov. gorah. Jugoslovanska demokratična stranka priredi v nedeljo, 16. februarja ob 3. uri popoldne v stari šoli javni ljudski shod. Govorniki pridejo iz Maribora, Slovenije in pridite vsi!

Maribor. Pevske vaje. Ker se je policist ura preduradila, se vršijo soper vaje za moški šbor vsaki petek točno ob 4. uri zvečer v Narodnem domu. Začetek val za mehan šbor objaviemo pravčasno. — Dramatično društvo.

Otrok se je rodil hudi v Ljubljani 266. (Zivorjencev), torej 17. na tisoč, sicer pa 30. več nego leta 1917. Prirodek je precej sosen, ker v sedanjem letu je bilo poročenih več kot leto živorojenih 1028 ali 28 živorojenih na 1000 prebivalcev. S padanjem in nizkim številom rojstev se je naraslo število umrlih otrok in je leta 1918, umrlo 599 otrok.

— Umrla je v Ljubljani 266. Marta Kunc. N. v. m. p. — Kine Ideal predvaja do danes, v četrtak izobema študijski film študijski.

sejstva vrstov, ki na je v vseh gledaliških sprejelo zabavne obliko, obliko s burnim smehom in občevanjem. Vred trmojavosti svoje komaj poročene ženske odide planar v svet, a njeno soproga, bogata krmarica, čaka kot Penelopa na Odiseja, očakano deset let, da se ji moč soper vrne v naročje. Ker je bogata in lepa, ima se več obilo smučav, mlade kot stare, kmečke fante in »kričke«, tekmece, ki se jim mora smejati krmarica in — občinstvo. Dejanje se rodi v tirolski kralji na planinah in je polno pristnega kmetijskega humora. K lepemu aspehu pripomorejo krasne slike iz kraljevine planin, slasti pa temperamentna igra priljubljene umetnice Henny Porten, ki tudi v tej veseloligri znovič pokaže, da je tudi šaljivim vlogam doela kos. Izvrstje je tudi njen partner Bruno Decarli. Kot dodatek drama iz velikomestnega življenja: »Zaigrala se«. Spored ni za mladino. — Jutri v petek, velika avtorska drama »Taifun«. Kino Ideal.

Kultura.

— Iz gledališke pisarne: V četrtak, dne 13. t. m. v dramskem gledališču ob pol 3. popoldne dijaška predstava ob znižanih cenah »Jakob Rudac, izven abonementa. V opernem gledališču ob pol 8. zvečer »Mam'selle Nitouche« za abonement »B«. V petek, dne 14. t. m. v dramskem gledališču ob 7. zvečer »Tugomer« za abonement »B«. Operno gledališče ostane ta večer zaprt. — V soboto, dne 15. t. m. v dramskem gledališču ob pol 8. zvečer prvič v sezoni češka burka »... ulica št. 15« izven abonementa. V opernem gledališču ob pol 8. zvečer prvič v sezoni opera »Manon« izven abonementa. V nedeljo, dne 16. t. m. v dramskem gledališču popoldne ob pol 3. »Charlevova tetac izven abonementa. V opernem gledališču zvečer ob pol 8. »Manon« za abonement »B«.

— Knjižica Kranjevičevih pjesama. Klub hrvatskih književnikov u Oseku (Galev trg 4) izdal je knjižico pod naslovom »Život i probrane pjesme Silvija Strahimira Kranjevića, koja će pošto su gotovo sva izdanja Kranjevičevih pjesama rasprodana, dobro će doći našoj odrasloj mladeži i široj javnosti. U rečenom izdanju su uvrštene najljepše Kranjevičeve pjesme iz svih dosadanih izdanja. Knjižica je dodana slika s potpisom pjesnika, odlična analitična studija od pjesnika Lj. Džurina i iscrpni bibliografski podaci o pjesniku i njegovim delima. Knjižica je štampana u ukusnoj opremi Hrvatskog štamparskog zavoda u Oseku, a cijena joj je K 360.

Slovensko gledališče v Mariboru. Dramatično društvo, ki je med vojno pričelo s svojimi koncertnimi prireditvami in v mariborskem okrožju dramati narodne mladine, prav težko čuti pomanjkanje razsvetljave v Mariboru. Povsod drugod se vršijo predstave, samo v Mariboru to ni mogoče, ker ni plina. Upanje se nam sicer dela, a do sedaj je to samo upanje. Čim pa imamo luč in premož takoj začnemo s predstavami. Toliko vsem tistim, ki so se pritrjavili kot izvršilci člani in tistim, ki upravičeno povprašujejo in dregajo zaradi predstav.

Kmetijsko bralno društvo na Lj. n. pri Zalu priredi v nedeljo, 16. t. m. ob pol 8. zvečer v dvorani z. Fran. Robleka narodno izro »Divji lovec«.

Zdravje.

Tedenski izkaz o prenosnih boleznih na ozemlju deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani od 26. prosinca do 1. svečana 1919. Difterija. Krški okraj: občina St. Rupert (3 osebe obbolele, 3 umrle). Ljubljana: mesto (1 oseba obbolela, 1 umrla). Radovljanski okraj: občina Gorje (1 oseba obbolela). Koze. Ptiski okraj: občina Pervenci (1 oseba umrla). Ptiski okraj: Mojkatinci (1 oseba umrla). Ptiski okraj: Šarlinje (1 oseba obbolela, 1 umrla). Ptiski okraj: Bukovci (1 oseba umrla). Malarija. Ljubljana: mesto (7 oseb obbolelo). Tifus abdominalis. Radovljanski okraj: občina Kamnarica (4 osebe obbolele, 1 oseba umrla). Tifus exanthematicus. Maribor: mesto (1 oseba obbolela (samo sumljivo)). Za ta teden od 19. do 25. prosinca je bil naknadno naznanjen še sledeči slučaj: Tifus abdominalis. Maribor: mesto (1 oseba obbolela).

Gospodarstvo.

Prehod v nove valute. Lugano, 12. februarja. (Ljub. kor. urad.) Čehoslovanski tiskovni urad poroča: V Carihu in v Amsterdamu so se že dne 10. februarja pokazale posledice nameravanega zignosa bankovcev na čeho - slovenskem ozemlju. V Carihu je kurs kroge padel od 28 na 27/60 in danes celo na 26/30, v Amsterdamu pa od 14/25 na 13/65.

Nemški in ogrski bankovci. Dunaj, 12. februarja. (Lj. k. a.) Glasom Dun. kor. urada poročajo listi: Včerajšnjem ministrom sveta, ki se je posvetoval o protukrokih proti naznanjenemu zignanju kronske bankovcev na čehoslovanskem ozemlju, so razmotirali različne predloge glede varstva proti enostranskim čehoslovanskim odredbam. Končnovladnega niso ničesar sklenili. Kakor poroča »Neue Presse«, nameravajo ukreniti iste odredbe kakor čehoslovanska republika, namreč zignosanje kronske bankovcev v Nemški Avstriji. Danes ali jutri se bo znova sestali ministri sveta, katerega se bo udeležili tudi državni tajnik dr. Steinwender, ki se je vrnil s Koroskega. Glasom istega lista je bilo tudi z zastopniki avstro-ogrskih banke posvetovanje glede dogovora o takšnih področnostih za zignosanje. »Neue Presse« javlja dalje, da bo nemško-avstrijska vlada v vprašanju odredbe proti čehoslovanskim in jugoslovanskim skrepam ravnanje sporazumno s ogrsko vlado.

Kaj se izplačuje pri vojnem ministru na Dunaju. Naš zastopnik na Dunaju je obvestil poverljivost za narodno brambo, da izplačuje pri likvidaciji vojnem ministru sledeče terjatve: 1. Vojaške pristojbine in sicer za aktivne gašiste vse značilne pristojbine, za neaktivne pa splošno do 31. novembra 1918 in odpravnino. Za možno do razpisovanja in sicer vse po pred.

vojnem vojaškem predpisu na čeno pomočnega sile do sklenjenega odgovornega roka. 2. Likvidacija v bivši Avstriji do 5000 K takoj na višje terjatve na plačila a conto. Prošnje je nasloviti na oddelček ministrstva, a katerim je ličferant v stiku. 3. Obstoječe pristojbine za svoje ujetnikov in vojnoročence do 31. decembra 1918. 4. Pomoči vseh vrst se izplačujejo nadalje. Vse to velja tudi za domobransko ministrstvo. Vojne odškodnine se sdi na izplačujoče, ker ni denarnega pokritja.

Draga svinja. Plaseb nam: Očitali smo inserat, ki ponuja svinjo za sakol, težko 350 kg. Ponudnik zahteva za svinjo 8000 K. Očelad el je to svinjo že maraško, hoteč jo kupiti, ali cena ga je odemala in svinja je še vedno v Dobrempolu. Speh je p 22 K, meso po 14 K, ponudnik pa zahteva po 25 K za živo težo. Cena je previsoka, sadosti bi bilo 5000 K.

Društvo slovenskih obrtnikov ima v soboto, dne 15. februarja 1919 v »Unionuc v sobi (vse v Rožah) prijateljski sestanek ob 7. uri zvečer. Vabijo se vsi obrtniki na ta sestanek, da se za polnoštevilno udeležo. — Predsednik Engelbert Franchetti.

Vabijo na sestanek, katerega sklicujejo podpisani sodavčarji (kot sklicatelji), da se razgovorimo o naših najnujnih skupnih zadevah v sodavčarski obrti. Dobrodošli so vsi z sodavčarji in re-sodavčarke, ker je stvar zelo važna, se prosi vsakega posameznika, da se udeleži tega sestanka, kateri se vrši, dne 18. svečana, v torek točno ob 2. uri popoldne v gostilni hotel »Lloyd«, Sv. Petra cesta v Ljubljani. — Alojzij Cerar, Franc Pirnat, Emil Moré.

Cena živine na Hrvaškem in pri nas. Cena živine na Hrvaškem približno trikrat tako visoka kakor pri nas: kilogram žive teže stane pri goveji živini 8—12 K. Za to je umljivo, da se živina izvažna na Hrvaško in v ozemlje, zasedeno po Italijanih, kjer se plačujejo prav tako visoke cene. Slovenski živinorejci so bili že v avstrijski dobi odškodovani za milijone, ker je imela goveja živina v ozemlju naseljenem po Slovincih, nižjo ceno nego drugod ista živina enake kakovosti. Ministrstvu za prehrano v Beogradu se pošlje spomenica, v kateri se zahteva, da se na vsak način izenačijo cene za govejo živino v vsem kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev. Zaeno se naprosi skupna vlada v Beogradu, da prevzame preakro vsega vojaštva, torej tudi onega, ki se nahaja na ozemlju Slovenije, ker so se pojavile pri prehrani vojaštva zlasti na Stajerskem razne težkoče.

Nabavni prispevek delavstvu v radarskih in ž. n. m. spojenih obratih. Delavstvu v cinkarni v Celju in v premogovnikih v Velentu in Zabukovci se izplača enkratni nabavni prispevek za februar 1919 v isti izmeri, kakor se mu je izplačeval v letu 1918.

Delajmo za gospodarsko osamosvojitve. V kratkem se osnuje akcijska družba »Triglav« za izdelovanje sadnih konzerv, marmelade in žitne kave. Ker nam mora biti mnogo na tem, da se gospodarsko osamosvojitve in dvigamo našo obrt, trevino in industrijo, je treba da se za domača podjetja, zbere kar največ akcijskega kapitala, kajti le dobro fundirano podjetje more propevati. Delnice za to akcijsko družbo se podpisujejo pri Jadranski banki in pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani.

Razno.

Nova številka »Balkana«, edinega jugoslovanskega lista za zbiranje znakov je ravno kar izšla na 40 straneh, bogato ilustrirana. Kdor se do 1. marca t. l. na list naroči (naročnina znaša letno 12 K 50 v.), dobi do 10 K vredne znamke brezplačno v darilo. Počeni od 20. februarja bo prinašal list francosko - angleško - nemško izdajo kot brezplačno prilogo. Zahtevajte številko na ogle, Dopisi se pošiljajo uredništvu »Balkana«, Zagreb. Tvornična ulica 12, denar pa upravištvu »Balkana«, Zagreb 1. poštni pretinac.

Društvene vesti in prireditve.

Društvo sodnih pisarniških uradnikov za slovensko ozemlje ima svoj ustanovni občni zbor v nedeljo, 16. t. m. ob 3. popoldne v justični palači v Ljubljani, soba št. 79.

Sestanek uredništva strokovne skupine, trgovine, obrti in industrije se vrši v nedeljo, 16. t. m. ob 10. dopoldne v restavracijskih prostorih Narodnega doma.

Društvo železniških uslužbencev za vzajemno podpiranje ob smrti v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v nedeljo, 16. t. m. ob pol 9. dopoldne v računski pisarni v aklijski glavnega kolodvoru v Ljubljani.

Ustanovni občni zbor strokovnega društva carinskih uradnikov za slovensko ozemlje kraljevine SHS s sedeštem v Ljubljani se je vršil 11. t. m. Odbor sestoji iz 6 članov, mesečna članarina znaša 2 K. Namen društva je štiti stavoske koristi svojih članov ter varovati carinsko strokovne interese.

Poizvedbe.

Prošnja. Kdo iz Rusije vračajočih se vjetnikov bi mi vedel kaj poročati o mojem možu dr. Fronu Sturm, nadporočniku 17. pešpolka, od katerega imam zadnje poročilo iz Tiumena v Sibiriji z dne 26. julija 1918. Visti zadnjih dni, da se nahaja v Moskvi in da je tam nastavljen, so se šal izkazale neutemeljene. Prijazna poročila prinaša na naslov: Stana dr. Starmova v Ljubljani, Bleiweisova cesta 5.

Širje veseli za praznovanje razpisov so bili pred 14 dnevi ukradeni v odpravi postali na iznem kolodvoru. Kdor tatu izsledi, dobi dobre nagrade. Josip Turk, Ljubljana.

Dotični gospod, ki si je sposobil pri smolni predstavi v opernem gledališču karkulo od bilijetera dijaškega stolišča levo, in ga odnesel vedoma ali nevedoma, naj ga prinese takoj nazaj v garderobo (narter levo), sicer bo ustavljen na ulici, ker je dohro poznan.

Izšli so je od glavne pošte po Dunajski cesti proti štiti stan - smrad s

briljant in blazna občinstvo. — Ker je bil izumisljitelj drag spomin, se prosil, da postane majstrol javi proti visoki nagradi svoj naslov v upravištvu »Slov. Naroda«.

Darila.

Za slovenske vojaše in invalide je nabralo izpustivo Kolarje ob prijli zignosanja bankovcev 529 kron.

Narodni davci letnih železničarjev za mesec prosinac t. l. znaša 403 K 50 v. Posnemanja vredno!

Za Camarjev spomenik so nabrali slovenski fantje prve stolnje strojnih pušk Ljubli, pešpolka na koroski fronti 357 K.

Najnovejša poročila.

ZACASNA USTAVA SE NI OBJAVILA!

Beograd, 13. februarja (Lj. kor. ur.) »Zvanične novice«, ki bi bile priobčile začasno ustavo kraljevine SHS, se niso izšle, marveč je bila dotična številka ustavljena. Ustava torej še ni objavljena.

(Op. uredn.): Očividno je potrebna še korektura, zlasti najbrže glede V. dela, narodno predstavništvo. Tembolj je obžalovanja vredna indiskrecija, ki jo je z uradnega mesta zagrešilo osebje Jug. dop. urada v Beogradu s preranim privatnim objavljenjem, ki je povzročilo samo nepotrebne zmede. Treba je stroge preiskave!

MARIBORSKA POGAJANJA.

Maribor, 12. februarja zvečer. (Lj. k. u.) Ker se pri mariborskih pogajanjih o demarkacijski črti na Stajerskem med strankama ni dosegel sporazum, je dne 11. februarja navzoči delegat francoske misije, gospod major Montegu, strankama podal nastopno izjavo: Pri pogajanjih dne 10. februarja so pokazali zastopniki jugoslovanske vlade najboljšo voljo in odkritosrčno željo, da se doseže sporazum. Tudi so bili voljni, da se kolikor mogoče zblizajo; njih ne zadeva nobena krivda, ako se že dne 10. t. m. ni dosegel popoln in povoljen sporazum. 2. Zahteva generala Maistra glede demarkacijske črte na koroski meji je vsled agresivnega vedenja tamošnjega prebivalstva opravičena. Jaz sam soglasam s mnenjem gospoda generala in potrjujem tudi njegova končna izvajanja. 3. V službenih poslih se moram peljati v Zagreb. Na željo pa se rad vrnem v Maribor, da se zaključni in podpisne pogodbe, ako se — kakor upam — doseže še danes sporazum.

NEMCI N PREMIRJE.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 12. februarja zvečer: Dne 11. februarja ob 8. uri 30 minut zvečer so kršili Nemci premirje s tem, da so napadli našo stražo pri treh hlišah zapadno od Hohenreina s patrolo, obstoječo iz približno 25 mož. Istega dne popoldne so Nemci streljali pri Lipici (Lipitzbach) na Koroskem ob Dravi vzhodno Velikoveca. Zaradi kršenja premirja je dotični nemški poveljnik prošil oproščanja pri našem poveljniku. Deželni vojaški poveljnik za Korosko v Celovcu je o tej zadevi poslal nastopno brzojavko: Po nesrečnem naključju so žalibog pri Lipici (Lipitzbachbrücke) streljali nemško-avstrijski vojaši. O tej zadevi se bo uvedla sodna preiskava in bodo krivci pozvani pred sodišče.

PO CISTEM ETNOGRAFSKEM NACELU.

Zemva, 13. februarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslovanski tiskovni urad poroča: Mihovna konferenca bo odposlala na zapadno Ogrsko komisijo, ki bo ugotovila etnografske razmere. Amerikanski in francoski delegati so se izjavili za takojšnjo priklopitev nemško zapadne Ogrske k Nemški Avstriji.

BELGIJSKE ZAHTEVE.

Pariz, 12. februarja. (Lj. kor. urad.) Agence Havas poroča: Komite konferenca je včeraj popoldne vzel na znanje ekspozice o belgijskih zahtevah. Belgijski minister za zunanje stvari Huymans je obrazložil belgijski program. Ta program zahteva razveljavlo pogodbe z leta 1839, ki določa politične, gospodarske in teritorialne temeljne zakone, v katerih se je priznala dežel trajina in po tej pogodbi zajamčena nevtaliteta. V teritorialnem oziru zahteva Huymans na podlagi narodnostnega načela popravo belgijsko-holandske meje, jamstvo za svobodno plovo na Mozi od Maastrichta do Roermond. Nadalje zahteva Belgija vrnitev nizozemske enklave Limburg ter vrnitev Montjoieja v Renski provinci ter Malmédya, kojih prebivalstvo je izključno valonsko in ki sta do leta 1815. bila belgijsko ozemlje. Huymans priporoča zvezo med Luksemburško in Francijo ali Belgijo, in sicer po carinski in vojaški zvezi ali po personalni uniji. O tem naj v prvi vrsti odločijo Luksemburžani sami. V seji so zaslišali samo Huymansa, ki pa ni obrazložil vprašanja belgijskega Konga. Debate ni bilo. Prejkone bodo imenovali posebno komisijo za proučevanje belgijskih zahtev, kakor se je to zgodilo za proučevanje drugih teritorialnih vprašanj.

REDAKCIJA ZA PREDLOG ZVEZE NARODOV.

Pariz, 12. februarja. (Lj. kor. urad.) Agence Havas poroča: Komisija za zvezo narodov je v torek zvečer razpravljala v prvem branju načrt, ki ga je izdelal redakcijski komite. Razmotrivali so dodatne predloge k načrtu. Besedilo s predlaganimi dodatnimi predlogi se je vrnilo redakcijskemu komiteju, v katerem so Leon Bourgeois, lord Robert Cecil, Huymans in Venizelos. Komite se bo sestel v petek dopoldne, da izdela besedilo načrta za svojo narodno.

LAM GROZE!

Berlin, 12. februarja. (Lj. kor. ur.) Glasom Dunajskega kor. urada ja »Achtuhrabendsblatt« iz Bazila: »Zcher Morgenzeitung« doznava iz M na: »Italijanski general italijanski stana Badoglio je sporočil zastopni lista »Messaggero«, da hoče Italija vesti svoje zahteve v Jugoslaviji z jaško silo, ako bo treba, in da ne več demobilizirala, da bo vsekakor pravična. Do sedaj je Italija demobilizirala 900.000 mož. Več kot en mil je še pod orožjem.

MINISTRSKI SVET V BEOGRAD.

Beograd, 13. februarja. Danes poldne se vrši važna seja ministrski sveta. Vlada bo razpravljala o vpraju central in svobodne trgovine. Ka izve naš dopisnik, sta stavila naša vstra dr. Korošec in dr. Kramer pred naj se odpravijo vse ovire mej v dr. S. H. S.

ZELEZNIŠKA KOMISIJA V ZAGREBU.

Zagreb, 13. februarja Včeraj je spela v Zagreb komisija železniškega ministrstva iz Beograda, ki ima nalgo da po enotnem načrtu organizira i met v okviru železniških ravnatelj v Zagrebu, Sarajevu in Ljubljani. prvi vrsti bo morala urediti vpraš preskrbe z materijalom in pa račun službo. Nadalje bo komisija definitiv odločala, kateri uradniki starega rež naj ostanejo še nadalje na svo mestu.

LJUDSKO ŠTETJE V SUBOTICI.

Subotica, 13. februarja. Srt oblasti so izvedle v Subotici novo l sko štetje. Došli je zadnje madžars štetje izkazalo med stotost prebiv le petindtrideset tisoč Madžarov, so našeli 74.000 Bunjevcev, 10.000 Sr in Slovencev in približno 10.000 Marov. Ostanek se razdeli na druge nati. Srbske oblasti so odpravile madžarske napise in nadomestili srbskimi in hrvatskimi.

BORZNA TRGOVINA V ZAGREBU.

Zagreb, 13. februarja. V zagreb borzni trgovini naraščalo dan za dan kurzi domačih vrednostnih papir Borzni promet je zelo živahen.

ZNIZANJE OBRETNOSTNE MERE I HRVATSKEM.

Zagreb, 13. februarja. Gremij grebskih zavodov je sklenil, da z obretno mero vlog od tri na dva stoika.

Aprovizacija.

+ Nove izkaznice za govejo m Mestna aprovizacija bo prihodnje te zamenjala stare izkaznice za meso novimi. Izmenjava se vrši po posnem redu, ki bo sproti objavljen v sopisju. Opravičena do izkaznice, meso je vsaka v Ljubljani stanuj stranka. Izkaznice za meso ne d stranke, ki imajo izkaznice uboženije a črkami A in B in one iz I in uradniške skupine, ker dobe meso znižani ceni. One stranke, ki im podnajemnike, ali družinske člane, se ne prehranjujejo doma, ampak v stilah in javnih kuhinjah, opozna mo, da vzamejo pri izmenjavi izkazni za se sostanovalec posebej izkazni ker jih bodo morali oddati tam. i jedo. Vsako goljufivo pridobitev meso se najstrožje kaznuje.

+ Stranke, ki dobivajo meso, Josipu Kozaku se imajo zgledati aprovizacijo namu na Poljanski sti 13/1, kjer dobijo nove izkaznice meso. Določa se ta le red: v četrti dne 18. t. m. stranke z začetnimi črkami od A do L in v petek, dne 14. t. m. črkami N do Z. Primesti je soto staro izkaznico za meso, 2. rdečo seleno izkaznico za živila, 3. zelena čarji, aprovizacije nakupne knjižice, 4. kdor jo ima, izkaznico uboženije je. Prihodnji teden se pri Josipu Kozaku ne dobi več mesa na stare izkazice za meso. Uradne ure dopoldne od 12. in popoldne od 8. do 5. ure.

+ Meso na rdečo izkaznico se delila mestna aprovizacija v petek, 14. t. m. in v soboto, dne 15. t. m. cerkvi sv. Jožeta. Določeno je ta le v petek, dne 14. t. m. popoldne od 3. pol 4. štev. 1 do 200, od pol 4. do 4. štev. 201 do 400, od 4. do pol 5. štev. 401 do 600, od pol 5. do 5. štev. 601 do 800, 5. do pol 6. štev. 801 do 1000 — V boto, dne 15. t. m. popoldne od 1. do 2. štev. 1001 do 1200, od pol 2. do 2. štev. 1201 do 1400, od 2. do pol 3. štev. 1401 do 1600, od pol 3. do 3. štev. 1601 do 1800, od 3. do pol 4. štev. 1801 do 2000, od pol 4. do 4. štev. 2001 do 2200, od 4. do pol 5. štev. 2201 do 2400, pol 5. do

Javna zahvala.
Gospod dr. A. BERT BOTTERI, primarij okulističnega oddelka deželne bolnice v Ljubljani, je moje desno oko s srečno izvršeno operacijo v najkrajšem času popolnoma ozdravil. Škrljence, ne da bi bil jaz pri tem oviran izvrševati svoj poklic. Povodom tega se usojam gospodu primariju izreči svojo najtoplejšo zahvalo in ga vsem očesno bolnim najtopleje priporočam.
V Ljubljani, dne 15. februarja 1919.

Rudolf Stadick.

Mast dam za moko. Naslov v upr. St. Naroda. 1904

Živega srebra. Ponudbe na And. Janak. Stari trg 14. 1917

Učiteljica-begunka se priporoča za inštrukcije k otrokom. Naslov pove upr. Slov. Nar. 1912

Hiša s prostornim skladom v Ljubljani, ugodna lega, zelo pripravna za kakšno podjeto, se proda. Pismena vprašanja pod „Podjetje/1906“ na upr. Slov. Naroda. 1906

Proda se večja množina praznih steklenic, klenic, vozicek z lestvicami za otroke, dobro ohranjeni damski, nizki čevlji št. 37. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 1913

12 novih moških spodnjih blaz (gradel, blago iz münchga časa) se začenja za platno, šifon ali batist. Kje, pove upr. Slov. Naroda. 1899

Starejšeg blapca k dvema konjima v doleko za gospodarske opravke ter kuhinjo sprejme trgovina Eichberger, v Silivici pri Šent Jurju ob j. z. 1890

Stanovanje v sredini mesta, obstoječe iz 4 sob, kuhinje, el. ključ, se začenja za stanovanje s dvema sobama ter kuhinjo. Selitev ž. za marec. Pismene ponudbe z navedbo naslova se prosijo takoj na upravn. St. Naroda pod „Breg/1887“. 1887

Mlekarna Ivan Vrančič u Sunji, Hrpuje sve vrste sira in skute (kopfen-sir) maslo kuhano in surovo. Po udeleženi slati na gornji mlekarni sa cenami i kolčinom. 1615

Vila, z 8-10 sobami, velikim vrtom ali pa manjšo posestvo se takoj kupi v gotovini ali pa v zame v najem. Bled ali obliže Novega mesta imata prednost. Pismene ponudbe na upr. Slov. Nar. pod „Poleg vrta/1630“. 1630

Zastopnika za vso Kranjsko za prodajo trgovcem in gostinčarjem išče „Kraljev vrelce“ Kostričnica pri Rogatcu, pošta Podpiat. Kupujemo in plačamo najboljšo ceno za slatinske steklenice. Prosimo za ponudbe. 1791

Ženitna ponudba! Za svojo inteligentno, mlado, lepo nečakinja, katere je ostala sama z velikim posestvom in lesno industrijo s krasno bodočnostjo v prometnem kraju blizu železnice v Jugoslaviji, iščem v svojo ženo inteligentnega gospodarskega simpatičnega zunanjosti, industrijalca njene stroke. Gospodje z večjim kapitalom niso izključeni. Ozira se le na fine gospode rez. Častnike. Moja nečakinja ni službovala v vojski pisarnah. Cenj. ponudbe s sliko blagovolijo se poslati na upravn. St. Slov. Nar. pod „Industrijalec/1884“. Za strogo tajnost jamčim. 1884

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Priloga izkazni poročila na 1886

Za orig. brownling pištolo cal 635 se c. n. proti plačilu ali cigaretam. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 1904

Mehlovarno zračno sobo išče častnik Pismene ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „Častnik/1909“. 1909

Lepa enonadstropna hiša tik glavne ceste, v hiši sta dve obrti, se proda. Na-lov pove upr. Slov. Naroda. 1907

Klavir se proda Ogleda se od 10 do 11. ure dop. v Glodalški ulici št. 7/III. nadst., vrata vrata št. 12. 1915

Čevlji za smučanje (hrizolazce) št. 44 se takoj kupijo. Pismene ponudbe pod „Čevlji/1902“ na upr. Slov. Naroda. 1902

Iščem stanovanje z zaitrkom in ro-kinjno. Pismene ponudbe pod „Koroška/1901“ na upr. Slov. Nar. 1901

Iščem stanovanje z zaitrkom in po-kinjno. Pismene ponudbe pod „Koroška/1901“ na upr. Slov. Nar. 1901

Prodam ugodno svileno bluzo in ne-nega blaga. Vroša se: Gospoša ul. 4, levo, zadnja vrsta. 1885

Trgovci, pozor! Vagon dobrega pravnega mila proda od postale Brezice 100 kg K 480. — Alojzij Vebovar, trgovec. Bizeljska. 1880

Občinskega tajnika izurjenega, ener- gičnega, 1886

Konkijonja z večletno prakso išče vodnik v Slovenjgradu, kateremu naj se pošljejo ponudbe z navedbo plače. Nastop službe takoj. 1921

Salonska garnitura, veliko ogledalo, zavese in velika preproga se radi se- litve proda. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 1898

Zamenjal bi rad svoje trisobno stano- vanje v Gradcu za istotakim v Ljubljani. Ponudbe na u. r. Slov. Naroda pod „Poštini pristav/1886“. 1886

Gospodinja, priletno, snažno, pošteno je izšla v ponatisu. — Dobi se v „Wa- rodni knjižarni“ v L. ubi ul. 7. Pre- sejava ulica 7. — Cena s poštnino 3 kron. Naročila se rešujejo le proti pošiljavi zneska v naprej ali pa po povzetju. 1877

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Ženitna ponudba! Mesar, star 27 let, z neomeževano preteklostjo, z nekaj tisoč v gotovini, je večji gostilničarske obrti, želi znanja z gospodično ali vdovo, staro do 25 let. Prednost imajo, ki imajo svoj dom. Cenj. ponudbe s sliko, ki se vrne, pod „Sreč/1923“. 1923

Ženitna ponudba! Mlad, inteligentno, obrtnik želi znanja v svrhu ženitve z mlado gospodično od 18-30 let. Vdove niso izključene. Pismene ponudbe s sliko pod „Sreč/1896“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zjamčena. Slika se na zahtevo vrne. 1896

Modna (moda) in učbeni sprejme Ivanka Stagner, Ri- skla cesta 18. 1779

Mate dobro ohranjeno, siv ali zelene barve, tunica. Ponudbe na upr. Slov. Nar

Dobavljamo vse tehnične predmete. Izvoznice preskrbimo mi.